

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 NOVISZAD. Kralja Petra uca 30 szám. 1. emelet
 Telefonszám 21-37, éjjel 20-58
 SZUBOTICA. Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszád, 1933. évi január hó 15.
Vasárnap
 XIV. évfolyam 13. szám

Előfizetés: ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Miért sötét az ég a világ felett?

A Reggeli Ujság számára írta dr. TAPAY-SZABO LASZLÓ egyetemi tanár

Budapest, január 14.

A nyugati és keleti népek észjárása és egész érzelmvilága sokban különbözik egymástól. Például a keleti népek sohasem eskölöznek: szerintük a csók nem egyéb, mint egy másik ember kezének vagy arcának csámesogás közben való bonyolítása, — aminek nincsen semmi értelme. De ismeretlen náluk a kézfogás szokása is, — ő szerintük azért, mert a kínait, vagy japánit nagyon sokkal hosszabb időszak választja el a vadember korszakától, mint az európaikat. A kézfogás ugyanis, keleti fel fogás szerint, egyedül azt a célt szolgálta, hogy az emberek békés szándékát közölhessék egymással.

„Nézd, ember, nincs tör a kezemben, mellyel leszurhatnád, sőt ködaráb sines a kezemben, mellyel lövhetnélek

— egyáltalán semmi sines a kezemben, csupasz a tenyerem, győződjél meg róla, fogd meg!” Amikor tehát oda jutottak az emberek, hogy kezét fogtak egymással,

ez a harcok befejezését és a béke kezdetét jelentette.

— a vademberek társadalmában. Nézzük, mi a helyzet a mai művelt népek társadalmában?

A harcok Európában véget értek, de a népek még nem jutottak odáig,

hogy már kezét forjtanak egymással. Fővik sem nyújt kezét a másiknak abból a célból, hogy megmutassa:

„Ime, nincs a kezemben semmi, ne tarts félem, teszt!”

A leszerelési konferenciák ezért végződnek eredménytelenül, vagy legfőlegb csak nyolforokvi eredménnyel.

Ma a népeknek egymás iránti bizalmatlansága

semmit sem kisebb, mint volt 1914-ben. Igaz, hogy ma hangsúlyozza békés szándékait minden állam, de a nagy háború előtt is hangsúlyozta békés szándékait minden állam.

Az elmúltban az egész világ pacifista és a gyakorlatban az egész világ militarista.

Nagyon természetes dolog, hogy minden ország önmagát tartja a világ középpontjának, mert hiszen

homer nével járna, ha az egész világ dolgait elsősorban nem a saját érdekeinek szempontjából látaná meg.

Portugália azt hiszi, hogy minden az ő magánérdekeitől függ és polszinlog ugyan ezt hiszi másról is. Csak hogy esz nélkül a jó politikát, mert ott ahol az országban is ebben a gyárban legjobb a produkció, ahol

a legszerényebb munkás is meg van győződve a maga szerepének igen nagy fontosságáról.

Aki azonban nem belülről, hanem kívülről szemléli a helyzetet, annak csak azt lehet megállapítania, hogy

mint 1914-ben, úgy most is Németországban és Németország körül legfeszültebb a helyzet.

Egészen nyilvánvaló, hogy Németországgal szemben a franciák bizalmatlanok, s ez a bizalmatlanság sokkal nagyobb, mint a távolabbi országok népei képzelnek. Tekintve a német-francia szomszédságot s a megközelítő információk beszerzésének mai nagy könnyűségét,

tel sem lehet tevékeny, hogy a franciák bizalmatlansága alaptalan volna.

Az egyének elleplezhetik érzelmeiket, de a népek sohasem tagadják meg jellemüket. Lehet pacifista a német kormány, de a német nép mint egész, egy igen kicsiny réteget kivéve, határozottan militarista

s a reansról nem csak álmodik

Miután ezt a franciák látják és tudják, létezőkük az, hogy

ehez a helyzethez alkalmazkodjanak. Ebből a helyzetből erednek a világ összes nagy bajai.

A természetértékesítésének nehézségei, az ipari termelésben mindenütt tapasztalható nagy visszaesések, a kereskedelemnek és forgalomnak óriási nagy bajai csak ezzel magyarázhatók és éppen e miatt sivar előtűnik a jövő. A gazdasági válságok e miatt orvosolhatatlanok.

A világ legnagyobb bosszói sem tudnak olyt etekkel előállni, melyek a válságot csak némileg is egyhithetnek, mert amikor a helyzet bizonytalansága folytán a bizalmatlanság általános, hi bavalók a jó tanácsok:

ilyenkor mindenki csak arra gondol, hogy hogyan védheti, hogyan mentheti meg

a saját létét, életét és vagyonát.

„Az okos tanácsok megfogadásáról majd beszélni fogunk nyugodtabb időkben.”

A Népszövetség egyelőre egy nagy homeopata gyógyszertár Genfben: gyógyzerei csak azoknak használnak, akik hisznek bennük, s a legnagyobb sebekre sem adnak ott más, mint angol lastromot, mely csak takar, de nem gyógyít. A legnagyobb bajban levő kis államok pénzügyminisztereit pénzügyi delegációit időnkint oda idézik, de a legfőbb amit Ceneben adhatnak, egy kis fizetési haladék, s egy kis kamattörlesztés, vagy letelejtés egy minimális kölcsön felvételének elősegítése.

Mulnak a hetek, hónapok, sőt évek anélkül, hogy a várvavárt jobbulásnak csak jelei is mutatkoznának, s ami a legfájdalmasabb: még csak azzal sem vigasztalhatja magát egy nép sem, hogy

majd rendbehozza az ügyeit a saját erejéből.

Minden ország gazdasági bajai oly elválaszthatatlan, szerves részei az egész világra ráncszedő bizalmatlansági krízisnek, hogy a bajok az egyes országokban külön-külön nem orvosolhatók.

A baj forrása és lényege világszerte ugyanaz, hogy még a bajjoknak a mértéke is körülbelül mindegyütt egyenlő

és ha valamely országban látszólag nagyobb a jólét, az legfőlegb azt jelenti, hogy ott jobban tudnak túrni és jobban tudnak szinlelni. Az élő népek között ma nincsen egy se, melyet irigyelni volna érdemes.

A kőkorszak vademberét sok, nagyon sok keserves tapasztalat tanította meg arra, hogy a harcnál, még ha győzelmet is ígér, többet ér a béke és hogy ha az ellenkezőre nincsen ok,

célszerűbb egymásfelé nyitott kezét és nem összeszorított ökölét nyújtani,

mert az összeszorított ökölről sohasem lehet bizonyosan tudni, mi rejlik benne?

A mai acél-korszak nyers emberét, ugy látszik,

még nem érte elég csapás

ahoz, hogy megtalálja boldogulásának helyes útját. Az izzó acélnak nem lehetnek kellemei a százmázsás porolyók csapásai, —

de csak ez k formálják valamivé és nem a tudósok elméletei;

a népeket is csak szenvedéseik tüzeiben a sors csapásai formálják valamivé és nem államférfiaknak eszméi. Ha tovább tart a mai sivar állapot, a javulásnak komoly jelei nélkül, ez csak azt jelenti, hogy még többet kell tanulnunk, (mindnyájunknak első sorban a magunk kárán,) mert

még nem vagyunk készen arra, hogy beálljunk kiforrásba a Gondviselés a jövőre jó világot.

A „jó világ” pedig akkor kezdődik, amikor a népek nem ökölbeszorított, hanem nyitott kezét nyújtják egymásnak, — ő, korántsem szeretetből, hanem annak belátása folytán, hogy bizalmat kell egymásban keltetnünk, mert bizalom nélkül nincs igazi békekesség.

Az új román ormány

Bukarestből jelentik: Vajda-Vojvoda Sándor tegnap délelőtt több órás kihallgatáson volt a királyi palotában. Távozában az ujságíróknak kijelentette, hogy a kormányalakításra szóló megbízatást véglegesen elfogadta és a délután folyamán megalkotja az új kormányt. Az új kormány nevesorát haladékalánul bemutatta az államfőnek és az új kormány tagjai nyomban letették a hivatali esküt.

Ocskay, az Ocskay legendáról

Egy család, melynek eredete a hunokig vezethető vissza — A kurucvilág legfélelmetesebb lovagjai — Ki volt Cinka Panna, a kurucok szalagánya? — Mesebeli kincsek, melynek rejtékhelye örök titok marad

Velika Kikinda, 1933 január

Ujév volt. 1710 január 1-et irtak. A Vág mellett hűződő úton egy tizenegy tagból álló kis lovascsapat baktatott. Lépésben csak, mert a hó a lovak szügyéig ért. A lovak némelykor ijedten megtorpantak: a küzelelő chas farkashordák vérszes üvöltése hallotta még a hóól terhes lenyölők dermesztő esendjét. A lovasok ilyenkor fáradan ütötték fel fejüket, majd ismét a nyeregben bóbiskolva folytatták útjukat. Fáradtak voltak. Az álom minduntalan bozontos szempilláikra nehezedett. Nem is esoda, a verbói várban szilveszteri mulatságon voltak. Aig várták már, hogy Ocskó várának medvebőrrel borított padkain végignyujjanak. A vár tornya már a ködön keresztül látszott is. Egy órai lovaglás még és a vár felvonóhídjá az adót jelre leereszkedik előttük.

Az erdőből ép a Stoki mezőre voltak kikanyarodóban, amikor fegyveresüzs és lovak horkanása hallatszott. A lovasok megálltak a gyanús zajra, a következő percben pedig Rákóczi kurucai törtek elő az erdőből, hogy megbosszúítsák magukat és vezérüket Rákóczi Ferencet az áruón. Ocskay László, aki cserbenhagyta a kurucbort és a császárhoz pártolt. Labanc lett belőle. Egy asszony miatt. Egy asszony mámorító esőjka miatt el tudta felejteni a tárogató sír, hívogató szavát. El tudta felejteni a tárogató sír, hívogató szavát. El tudta neki, hogy tobozott kis csapatjával megnyissa az utat Rákócziának, a kurucok búslakodó vezérének, amikor az a felkelés zaszajját kitzúta a császári labanc ellen. Nem tudni visszaemlékezni arra a győzelmi mámorra, amely részegge fette őt, a „Tüz fejedelmet” akkor, amikor Tisza Becsénél a császári sereget a Tiszába szorította egy hívány asszony szenvedélyes öléséért? Az ilyen hitelhagyott kuruc a legkínosabb halállal muljon ki! És megkezdődött a véres élet-halál harc Ocskay László és tíz hí csalósa meg a fokost forgató kurucok között. A túnyomó kuruc csapat nagy veszteség árán letaszabolta a csatlósokat és Ocskay László, az áruló kuruc vezér, egy jól irányzott fokos ütéstől ájultan bukott alá a nyeregéből. Lóra kötötték és a behavazott erdő titkos átjáróján Rákóczihoz vitték. A csatlósok véres tetemelt a szárával barangoló kihézt farkascsordák szaggatták szét.

És 1710 január 10-én Érsek Ujvár behavazott piacterén a kuruc hóhér bárdja leszolte Ocskay Brigadéros fejét, miközben a tárogató Rákóczi kesergőjét zokogta a téli szürkületbe.

Az árulót a kurucáboron kívül hirtolták el egy évszados tölgy gyökerében. Két nap múlva a már behavazott sírdombon a kurucábor őre egy megfagyott nő holttestét találta. A hó már befűdte a főuri ruhát viselő, aranytunikás ismeretlen nő holttestét.

Szívében damaszkuszi acélból készült, arany fogganyus finom művű tör volt. Az arany fogganyus a császárpárti Eszterházy grófok cimere ékeskedett. A kurucok az anyai szépség ismeretlen nőben gróf Eszterházy Julát ismerték fel.

És ettől a naptól kezdve ellát a kuruc tábor eszterházy Cinka Panna, kinek női most is felhangzanak — legfőbb a székelek ajkain.

Ez az előforduló eszembe juttatta, hogy jelenleg Kikindán él a legendás Ocskay család egyik tagja.

Ocskói alsó és felső duboványi Ocskay László.

aki a cseh-szlovákiai agrárreform által elveszített birtokát jelenleg házassági kapcsolat révén Kikindán él.

Miután az utóbbi évben több külföldi: cseh szlovák, magyarországi, romániai és jürcszláviai lap foglalkozott az Ocskay család legendáival felkerestem őt, hogy a legautentikusabb személytől

kapjak ezen legendákra és azok eredetére felvilágosítást.

Igazi magyaros szívélyességgel fogadott és a mesebeli Ocskay kincsekre vonatkozólag a következő érdekes, hiteles okmányokkal igazolt adatokat szolgáltatotta:

Ez a kincs — mondta tényleg él a Vág-völgyi lakosok körzetében. Sőt Jedlicska Pál kanonok, aki a Kis Kárpátok ősi várától és az azokat birtokló családok történetével foglalkozik szintén megemlíti, hogy a kincset — a monda szerint — majd egy Ocskay leány fogja megtalálni, aki „bőkké” pártában marad. Utolsó Ocskay lányról — mint azt egyes lapok hozták — ezidejűleg nem lehet szó, minthogy Ocskay Riza, aki ma is Ocskó várában lakik, aki unokanövrem, sem az, mert van egy újabb generáció több leánnyal.

A kincs mondójának eredete a kurucvilágba nyúlik vissza. Ocskay László kuruc vezér, miután Tisza Becsénél kikényszerítette Rákóczi átkelését a Tiszán és így döntő győzelmet aratott a császáriakon, lovascsapataival villámgyorsan átszáguldotta a felvidéket. A nyolc évig tartó kuruc háboru alatt, hogy valahányszor a császári csapatok támadásra vonultak fel a magyarság ellen mindannyiszor lovas seregével Nyitrából a Fehér hegyeken át titkos utakon, melyeket ő mint a vidék korlátlan hatalmu ura legjobban ismert, belőrt Morvaországba és a nagy kincset rejtő őrgrofi várkastélyokat elfoglalta. Eme hihetetlen merészséggel keresztülvitt bravúrjai miatt kapta a „Tüz fejedelm” elnevezést.

A morva, cseh és osztrák főurak féltve hatalmas kincseiket a félelmetes kuruc brigadérosától, azokat mind az akkor ujonnan épített és bevehetetlennek hitt „Wsetin” várában halmozták fel.

Ocskay László 1708 május 7-én eloglalta és hatalmába kerítette a messé értékű kincseket. Tizenhárom társzékér szállította el azt. Hogy ezen kincsekkel mi lett — senki sem tudja. Egyes verzió szerint Ocskon a vár kazamatájában ásta el, a másik szerint a Budatini, vagy a Lietovai várba lettek elszállítva. Tény az, hogy Ocskay László vérendeletemben, melynek hivatalos másolata kezimben van, nem tesz említést ezekről. Csupán nagykiterjedésű birtokairól és 9400 aranyról és egyéb ingóságairól intézkedik. En a nép körében élő mondát ezekre a kincsekre vonatkoztatom.

Ami már most „az utolsó Ocskay leány, aki pártában maradt, — aki unokanövrem — kincskeresési akcióját illeti, az igen szomorúan végződött. Egy durgazdag amerikai hölgy Lady Mally Wild, de Villazell finanszírozta az ásatásokat. Ugyanis, egy pozsonyi cigány és egy régiség kereskedő unokanövremnek egy régi, elsárgult okmányt ajánlottak megvételre, amely Ocskay László sajátkezi feljegyzéseit tartalmazta a kincsekre vonatkozólag. Az okmányon egy térkép volt, amelyen meg volt jelölve a kincsek rejtékhelye.

Az okmányt először meztőlék a pozsonyi, majd a prágai múzeum vezetősége és azt eredetinek találták. Unokanövrem meg is vette az iratokat és megkezdte az ásatási munkálatokat a vár kazamatájában. Az ásatás azonban eredménytelen volt. Ekkor a régiségkereskedő egy új dokumentummal jelent meg. Ez teljesen más irányt adott volna az ásatásoknak, de a dolog gyanussá vált és mint később kiderült az okmányok szennyezésen jó hamisítványok voltak.

Igy végződött a legendás Ocskay kincsek után való ásatás, mellyel a lapok 1931-ben annyit foglalkoztak.

Beszélgetésünk alatt Ocskay László megmutatott néhány lufodarabot, melyek a Wsetini váról származnak. Ezek egy igen régi renaissance kommode és asztal, melyeken elefántcsont bealással reliefszerűen Habslurg, Rudolf egyes vadászjeleit vannak megörökítve és az akkori kor asztalos munkáinak műremekei.

Beszélgetésünk folyamán megkértem meséljen

PARK SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 10
A Keleti pályaudvar mellett.

Elsőrangú, központi fűtési szobák már négy pengőtől kezdve. Állandó hideg-meleg víz! Kíváló polgári étterem, olcsó panziórendszer! A vidéki úriközönség szállodája!

valamit a család történetében előforduló érdekesebb családtagokról.

Három verzió van az Ocskay család eredetéről vonatkozólag, az egyik szerint a család Mokury székely vezértől, a másik szerint But vagy Ot morva gróftól származik, de a legelőgadatóbb, mert bizonyos történelmi tényekkel is igazolható, hogy a család Divek honfoglaló nemzetségéből származik 1157-től szakadatlan le lehet vezetni a családunkat.

Kétségtelen, hogy egyike a legérdekesebb történelmi alakja a családnak a labancvá vált Ocskay László brigadéros, a hírhedt áruló kurucvezér, akinek kalandos életére vonatkozólag a legpontosabb adatok is vannak.

Ocskay László 1700-ban egy párbajban megölte leendő sógorát Figya Cábort gróft. Ocskay László és Ficsa Gábor gróf szerelmesek voltak Eszterházy Julia grófnőbe. A grófnő miatt is volt közöttük a párbaj.

A párbaj után szökni kellett és több évi kaland után, miután kegyelmet kapott, Rákóczi mellé állott. Időközben megnősült, de régi szerelmét nem tudta elfelejteni. És kuruc táborozása alatt Eszterházy Julia grófnő, aki özvegy lett állandóan mellette volt — mint megállapítást nyert Cinka Panna cigányasszony személyében, aki a kuruc tábor csalóganya volt. Az Eszterházy grófok császárpártiak voltak és Eszterházy Julia grófnő iránti szerelme nagyban hozzájárult ahhoz az elhatározásához, hogy labancvá váljon.

A végzetes szilveszteri éjszakát is azért töltötte Verbó várában, mert ott rejtette el szeretőjét Cinka Pannát — Eszterházy grófnőt.

A család másik érdekesebb alakja gróf Benyovszky Mór, aki úkapám volt. Gróf Benyovszky Mór, mint ismeretes, miután a lengyel felkelés verbevult, Szibériába lett internálva. Itt az internálótáborban összeszűkült szűt és a deportáltak segítségével egy hadihajót kerített hatalmába. A hajóval Kamszatkáról indult el. Utközben felfedezte Formosa szigetét, majd Madagaszkár szigetén kötött ki, ahol a lakosság királyává választotta.

Madagaszkáron a franciák gyilkolták le családjával együtt.

Megsárgult iratokat vett elő egy ősrégi aranysegekkel kivert tölgyfaladából. Haditervek, támadási térképek elmosódott rajzai tártak előm. Majd egy szerelmes levél. Ocskay László kurucvezér szerelmes levele?, A sarokban álló művészi kivitelű muzsikáló óra hangjára elhallgatunk. Az óra azt a nótát muzsikálta el, amellyel a kurucok megsírták hitelhagyott vezérüket:

Nagy fekete hollók, sirva szálldosának
S' őt környül kerengvén ekép kárcának:
kár, kár, kár vala Ocskay Lászlónak
ilyen nagy vitéznek lenni árulónak,
de nem kár hazáját véret eladónak
szemeit kivájni fekete hollónak.

Az óra gépezete lejárt. Elbucsztam szívélyes vendéglátómól. Az utcán kőkölve száguldott egy luxusautó, de fölemben még ott csongott a zenélő óra muzsikája, melynek bús dallama egy egész történetet jelent.

Lászlóffy Imre

A bécsi kirándulás résztvevői 5000 dinárig vásárolhatnak valutát

A dinári Jugoszláviában kell betölteni és a megcéluló sillinget Bécsben fizetik ki

A Reggeli Ujság tegnapi számában már jelentettük, hogy a Dunabánság távirati értesítést küldött az összes főszoigabiroi és utlevelet kiállító rendőrhatalóságoknak és ebben közli, hogy azoknak, akik a Putnik jelentkezési igazolványát felmutatják, hogy résztvesznek a bécsi kiránduláson, rögtön, még aznap az adóbizonnylat felmutatása nélkül, minden nehézség nélkül adják ki az utlevelet.

A Dunabánság eme előzékeny gesztusa lehetővé tette, hogy a bécsi kiránduláson mindenki résztvegyen. A Putnik és a Fruska Gora ezért felhívják mindazokat, akik a kiránduláson részt akarnak venni, hogy most már haladéktalanul jelentkezzenek a Putnik menetjegyirodákban, vagy a Fruska Gora helyi kirendeltségeinél. A jelentkezési határidőt éppen erre való tekintettel január 17-ig meghosszabbították. Későbbi jelentkezést már csak azért sem vehetnek figyelembe, mert a kiránduláson 19-én indul és előbb még az osztrák vizumot is meg kell szereznie a Putnik menetjegyirodának.

5000 dinár értékű sillinget vásárolhatnak a kirándulás résztvevői

A bécsi kirándulás résztvevői az utlevél felmutatása ellenében ötezer dinár értékű sillinget vásárolhatnak. A noviszádi Putnik közlése szerint az utasok itthon befizetik az ötezer dinárt és az ennek megfelelő sillinget Bécsben kapják a hivatalos klingerfolyamon alul.

A Putnik noviszádi irodája ma egész nap nyitva lesz, hogy a bécsi kirándulás résztvevői jelenkezdhessenek

Bélyegzőhamisítás gyanúja miatt letartóztatták Kaufmann Imre szombori kereskedőt

Szomborból jelentik: A szombori rendőrséghez feljelentés érkezett, amely azzal gyanúsítja Kaufmann Imre nagykereskedőt, hogy állítólag közekiratot hamisított. A feljelentés szerint a szegedi kendergyár néhány év előtt háromszáz métermázsza bácskai kendermagot rendelt Kaufmann Imrétől. A kötelevényben a szegedi kendergyár köztötte, hogy csak abban az esetben veszi át a kendermagot, ha az tényleg bácska származású. Amikor az áru Szegedre megérkezett, ott azt állapították meg, hogy az romániai származású. Ezért csak az ár felét fizették ki, míg a többit visszatartották, amíg a kereskedő bizonylatot szerez be az áru bácskai származásáról. A feljelentés szerint Kaufmann Szubotícára utazott, ahol állítólag hamis bélyegzőt készíttetett és a szállítólevél duplikátjára azt nyomta rá.

Kaufmann a letartóztatás után kijelentette, hogy ő nem hamisított bélyegzőt. A szombori kereskedői körökben nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Hárs hasáb 1-a. válogatott **szertegályosok részére** és 3123
Hárs tüzlőt va ontételekben szállít
Komlós Rudol a „Stavonija erdőkírmő és vála
at megbízottja Novisa” Tel. 22-07

Izomrándulás ellen gyors segítség

A SLOAN-LINIMENT használata és csillapító hatása kényelmes és gyors segítséget nyújt. Dörzsölés nélkül behatol a bőrbe. Egyenesen a fájdalom okára van hatással, a túlfeszített izmokra és sértett testrészekre. Hamarosan megszünteti a fájdalmat.

Használjon SLOAN KENOCSTÓT rheuma, ischiás, hát- és gerincfájdalmak ellen, valamint különböző izomfájdalmak ellen.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

SLOAN LINIMENT

ELTÁVOLITJA A FÁJDALMAKAT

Odobr. no. 01 Min. Soc. Pol. i Narod. Zdr. S br. 4497 od 15. III. 1932.

Csak két büntársa volt Dejanovics Katicának

és ezek közül az egyik meghalt, míg a másikat a rendőrség letartóztatta

A sikkasztó pénztáros-öt és bünt. rsat legnap delelőtt adták az ügyészségnek — meg ílapít. Itak, hogy Dejanovics Katica valódi jegyekkel követte el a csalásokat

A noviszádi rendőrség Dejanovics Katica, a sikkasztó noviszádi volt vasuti pénztárosnő ügyében teljesen befejezte a vizsgálatot. Mint tegnapi számunkban megírtuk, a rendőrség letartóztatta a sikkasztó pénztárnoknő egyik büntársát. A letartóztatottat rendőri kísérettel Beogradból szállították Noviszádra és mint utólag sikerült megállapítanunk.

a letartóztatott vasuti inspektort Defranceschi Bozsidárnak hívják.

Mint a rendőrségtől értesülünk Dejanovics Katica kihallgatása négy napig tartott és

a pénztárosnő az utolsó napon megtört és megnevezte büntársait, akik közül az egyik meghalt, míg a másik azonos a letartóztatott Defranceschi Bozsidárral.

A kihallgatás folyamán egyúttal arra a szenzációs megállapításra jutott a rendőrség, hogy

a jegycsalásokat Dejanovics Katica rendszer előírás szerinti valódi jegyekkel kö-

vette el és nem hamisította, vagy forgalomból kivont jegyekkel, mint azt először hitték.

Defranceschi Bozsidár kihallgatása alkalmával tagadta, hogy bármilyen szerepe is lett volna az ügyben, azonban a bizonyítékok ellene szólnak.

Dejanovics Katicát és Defranceschit tegnap delelőtt 12 órakor adták a törvényszéknek. A sikkasztó pénztárnoknő autótaxin egy rendőr és két detektív kísérettel szállították a törvényszékre. Az egyik detektív a sofőr mellett, míg a másik Dejanovics Katicával szemben foglalt helyet, aki sápadtan ült az autó ülésén, fejét lehajtott és igyekezett elrejtetni kabátjának prémgallérjában. A törvényszék folyosóján is egészen betakarta a fejét, hogy lehetőleg senki se ismerje fel.

A törvényszék vizsgálóbírája, mint értesülünk, rövidesen megkezdte a letartóztatottak kihallgatását. A rendőrség a jegycsalás körülményeire nézve a további vizsgálat érdekében még mindig tartózkodik attól, hogy részletesebb felvilágosítással szolgáljon a sajtó részére.

—o—

Matanovics Szpira gyámot kér

Megírta a Reggeli Ujság, hogy a noviszádi államügyészség nem kívánja Matanovics Szpira felelősségrevonását, ez azonban a törvényszéki tanácstól függ, hogy elrendeli-e a tárgyalást Matanovics Szpira ellen vagy pedig elrendeli az elmebeteg fiúnak zárt intézetben való elhelyezését.

Ismeretes, hogy a beogradi elmeógyógyintézet igazgatósága és a kezelőorvosok véleménye teljesen megegyezik a noviszádi törvényszék orvosszakértőinek véleményével és eszerint Maanovics Szpira nem beszámítható és nem felelős tetteiért. Ennek alapján most az a kérdés merült fel, hogy a gyilkos fiút megillető apai örökség kezelését ki vegye át.

Dr. Lemajics Jovan ismert noviszádi ügyvéd, Matanovics Szpira védője pénteken Beogradban járt és ez alkalommal felkeres-

te Matanovics Szpirát, aki kérvényt írt alá, amelyben gyámot kér magának. A kérvény feltünteti, hogy Matanovics Szpira személyes ügyéről nem tud gondoskodni és ezért megbízható gyám kirendelését kéri. Ezzel egyidejűleg

a beogradi elmeógyógyintézet igazgatója és a kezelőorvosok bizonyítványt írtak alá, amely szerint Matanovics Szpira teljesen beszámíthatatlan és így jogi ügyletek végzésére nem alkalmas, valamint arra is képtelen, hogy az őt megillető örökséget megfelelőképpen kezelje.

A bizonyítvány alapján az illetékes kerület tisztviselőinek és a kórház igazgatójának, valamint a kezelőorvosok jelenlétében Matanovics Szpira aláírta a gyám kinevezésére vonatkozó kérvényt.

Mit jelent a gazdasági élettel foglalkozók részére az adósvédelmi rendelet egyeztető eljárása?

Dr. Sztánics Szilárd, a noviszádi kereskedelmi és iparkamara titkára nyilatkozik a Reggeli Újságnak ebben a kérdésben

Az új adósvédelmi rendelet természetesen széles körökben keltett nagy érdeklődést és a gazdasági életben ma is bőven kommentálják és pedig a legkülönbözőképpen. A Reggeli Újság munkatársa gazdasági és hiteléletünk egyik kiváló ismerőjéhez, dr. Sztánics Szilárd kereskedelmi kamarai titkárhoz fordult azzal a kéréssel, világítsa meg közelebbről, mit is jelent a rendelet megjelenése gazdasági életünkben és milyen eredmények várhatók tőle. Informátorunk a következőket mondotta:

— Az ország hitelviszonyait rendező törvényes rendelkezése sorozatában a földművesvédelmi törvényt meghosszabbító törvény alapján megkaptuk az egyeztető eljárásról szóló rendeletet. A rendeletnek törvényereje van és egy évi hatállyal bír. Azonban ha már életbe is lépett, még a nemzeti képviselőtestület, a parlament és a szenátus beleegyezését kell megkapnia.

Az egyeztető eljárásról szóló rendelet elsősorban a kereskedők, iparosok és gyáriparosok élhetnek, ezenkívül pedig minden más magánszemély, kivéve azokat, akik a földművesvédelmi törvény és későbbi bővítő rendelkezései alá esnek. Ugyancsak a rendelet alá tartozik valamennyi adósság, kivéve a kényszerköveteléseket (adókat, el-tartásokat és a Narodna Banka követeléseit).

Tekintettel arra, hogy ez a rendelet az adósságnak (akár aktívok, akár passzívok) lehetőséget ad a hitelezőkkel való megegyezésre, akár az adósságok csökkentése, akár a határidők vagy kamatmagasságok megállapítása tekintetében, a rendeletnek ama személyek részére kell könnyítéssel szolgálnia, akik fizetési nehézségbe jutottak és a csődönkívüli kényszerregezési eljárás helyett ezt az eljárást óhajtják igénybevenni.

Míg a földművesvédelmi törvény a földműveseknek a 2000 dináron felüli adósságoknál moratorium alakjában közvetlen könnyítéseket ad és 6 százalékos kamatlábat állapít meg, addig ez a rendelet csupán annak lehetőségét adja meg, hogy az adós rövid határidőn belül és minél kevesebb formalitással próbáljon megegyezni adósságainak rendezése tekintetében. Míg a csődönkívüli kényszerregezésről szóló törvény mindegyik hitelező többségének határozatához köti és következőleg a kiegyezés kötelező jellegét kap valamennyi hitelezőre nézve, addig a rendelet szerint az egyeztetési eljárás teljesen a hitelező szándékára bízva, akár-e megegyezést kötni akar.

Azonban — ez az a legfontosabb — a rendelet szövegi rendelkezéseinek értelmében ha egyetlen hitelező visszautasítja a megegyezést, az egyeztetés körüli egész ügynek nincsen jogi hatása és az ilyen nemkényszerű megegyezkedés teljesen siker nélkül marad.

A rendelet szerint az adós nem egyezkedhetik a hitelezővel, hanem a bíróság részére egyeztetőt kell indítványoznia. Mivel a rendelet értelmében az egyeztetőnek munkájáért példás honoráriumra van joga, természetesen, hogy az egyeztető arra való tekintet nélkül, hogy sikerül-e az egyeztetési eljárás vagy nem, vagyis, hogy a bíróság befejezettnek nyilvánítja-e az eljárást vagy nem, megkapja honoráriumát és ezzel az adós a saját és a hitelezők kárára növeli passz-

szíváját, ha a megegyezés nem sikerül.

Míg ilyen módon a csődönkívüli kényszerregezésnél az adós az esetek túlnyomó részében eléggé hihetőleg az eljárás kedvező eredményét várhatja, addig a rendelet szerint ez az eredmény egészen bizonytalan.

A legjobb megoldás az lenne, hogy az adósnak tetszésére bízzák, vajjon saját maga vagy egyeztető révén óhajtja hitelezőivel megegyezni, vagyis hogy az egyeztető megegyezéséről szóló rendelet csak fakultatív legyen, ami semmi módon sem változtatná meg a rendelet mostani teljes jogi konklúzióját.

A rendelet előírja, hogy egyeztető az a személy, akit maga az adós javasol, tehát az adós bizalmának személye és nem a hitelező, csupán akkor nevezhet ki a bíróság egyeztetőt, ha a megnevezett egyeztető személye gyanús. Az egyeztető személyének megnevezése mellett az adósnak az eljárás megindításakor aktívait és passzívait is fel kell sorolnia, meg kell jelölnie vagyonát és amennyiben a vagyonon biztosíték van, azt is, azután a hitelezők neveit és a hitelezőösszeg nagyságát. A rendelet azonban felmenti a kereskedelmi könyvek vezetésére köteles személyt attól, hogy könyveit is bemutassa. A bíróság emellett nem hajtja végre a kényszerregezési eljárásnál szokásos ediktális eljárást, vagyis hivatalosan nem hirdeti meg az eljárás megnyitását, hanem ehelyett csak az adóst és az egyeztetőt értesíti, tehát még a hitelezőket sem.

Az adós, akinek részére a bíróság jogot adott arra, hogy a rendelet rendelkezéseivel éljen, az eljárás tartamára vagyis 90 napra moratoriummal rendelkezik, illetőleg az adós ellen ez idő alatt nem engedhetik meg sem a végrehajtást, sem a biztosítékot és csődöt sem nyithatnak.

Ebben a 90 napos haladékban van tulajdonképpen az adós részére a rendelet látható és közvetlen hatása. Ha figyelembe vesszük a jogorvoslatoknak az

Az országos iparosnapot a noviszádi iparos-egyesület is széleskörű értekezlettel tartja meg január tizenkilencedikén

A pravoszláv Vizkereszt napján szokásos iparosnapot délután három órai kezdettel tartják meg a Szloboda szálló nagytermében

Mint ismeretes, az iparos-egyesületek országos szövetsége tizedik kongresszusán elhatározta, hogy minden esztendőben pravoszláv vizkereszt napján iparosnapot rendez, amely alkalommal összejöveteleket és értekezleteket tartanak, hogy ilyen módon az iparosok öntudatának és szolidaritásának külsőleg is kifejezést adjanak.

A Noviszád város, valamint a hozzátartozó Káty, Rumenka és Jarak községek együttes iparos-egyesülete elhatározta, hogy az idei évben szintén megtartja az iparosnapot és ezért január 19-én délután három órai kezdettel a Szloboda szálló nagytermébe széleskörű értekezletet hív egybe. Az értekezlet napirendje a következő: 1. Az értekezlet megnyitása. 2. Az országos iparos-

Kárpitos munkát

szépet, jól, szakszerűen készít

TOTH

Noviszád, Petra Zrinjskog 20.

adós által való használatbavé elének jelentőségét, az a határidő meg is kétszereződhetik.

Másrésről a rendelet szerint az adós ingatlanait nem idegenítheti el, illetve nem terhelheti meg, míg más ügykezeléssel, (ha természetesen nem von magával bünelősséget) teljesen kötetlen és minden felelősségtől mentes. A rendelet nem írja elő, hogy az adós minden hitelezőjével kötelezően egységes adósságszabályozást hajt végre, amint a csődönkívüli kényszerregezésről szóló törvény a fizetés kvótája és határideje tekintetében ezt előírja, hanem az adós az egyes hitelezőkkel személyesen egyéni megegyezéseket köthet. Mégis a rendelet az ilyen megegyezéseket, akár kollektív módon, de valamennyi hitelezővel követeli.

Ha az adósnak nem sikerül 90 nap alatt valamennyi hitelezőjével írásbeli megegyezést kötnie, a bíróság beszünteti az eljárást és pedig olyan módon, hogy ez a beszüntetés semmiféle jogi következményt nem von maga után.

A gyakorlat fogja megmutatni, hogy a gazdasági élettel foglalkozók kötelezettségeik rendezése céljából mennyiben fogják ezt a rendeletet igénybevenni. Bizonyosra vehető azonban, hogy gazdasági életünk mindama szolid tényezői, akik nemcsak tekinthetjük, hanem vállalatuk jövőjét, valamint a hitelviszonyok normalizálódását és külföldi jövirünk fenntartásáért is szem előtt tartják, a legvégső szükség esetén kívül nem veszik igénybe a rendeletet és az adott lehetőségek között becsületesen és tisztességesen eleget fognak tenni kötelezettségeiknek.

Most még inkább, mint azelőtt kitűnik a személyi bizalom fontossága.

A gazdasági életet hitel nélkül nem lehet elgondolni, de azoknak a kipróbált kereskedőknek, iparosoknak és gyáriparosoknak számára fognak korlátozódnia, akik eddigi munkájukkal is bebizonyították azt, hogy méltók arra a bizalomra, amit részükre hitel útján nyújtottak.

(cs. z.)

»PROTOS« márkájú
porozívok, villany-szák, léz elenkek stb. igen olcsón kaphatók.
Nagy raktár villanyeszközökben. Villanyinstallációk.
Motorkezelés.
Ing. R. BURGHAEDI (Alterno-Relais)
Noviszád, Kr. Aleksandra 7. Telefon 34-14. 4187

GAZDASÁGI SZABADEGYETEM

Amire senki sem gondol

Írta: ORBAN IGNAC

Közéletünk irányadó tényezőinek nyomó többsége a válságot a világháború, világgazdasági válság, tultermelés, gazdasági elzárkózás, pénztelenség, hitelválság, bizalmatlanság, a kartelek kinövésai, munkanélküliség, politikai feszültség és fegyverkezés jelenségeinek tulajdonítja. És azt hiszi és reméli, hogy a nemzetek összefogásával visszalehet állítani a világ-gazdaság régi szerepét. A gondolatmenet az, hogy a nemzetek őrizték meg régi sajátosságukat és az agrár-állam maradjon örökké agrárállam, hogy az ipari államok ipari áru-főlésegeiket az agrár államokban és az agrár államok agrár áru-főlésegeiket az ipari államokban helyezhessék el és ezáltal biztosítsák nemzetgazdasági életük egyensúlyát és folytonos fejlődését.

Ezzel szemben a valóság az, hogy az említett jelenségek nem okai, hanem következményei a válságnak. De ha e fölött még lehet is vitatkozni, nyilvánvaló, hogy még a munkanélküliségnek is, mely leginkább látszik válságosnak, van oka és azért ezek a jelenségek semmiesetre sem tekinthetők a válság végoka gyanánt. Sem egyenként, sem együttvéve. A végokra nem jönnek rá,

mert senki sem gondol arra, hogy az ipari államok gazdasági ereje tiszter akkora, mint az agrár államoké, hogy ipari árúkban a kulturigények rohamosabban nőnek és hogy emellett a természeti technika mai magas színvonalán a világgazdaság nem töltheti be többé régi szerepét.

Azok, akik nem tévesztik össze az okot az okozattal, különféle álláspontot foglalnak el. Laval pl., amikor a II. de France fedélzetére szállt, hogy Hoover látogatására Amerikába hajózzon, arra intette nemzetét, hogy ne fűzzön véres reményeket a washingtoni találkozóhoz,

mert a válság végokát még senki sem ismeri.

Hasonló az álláspontja Montagu Normannak, az angol nemzeti jegybank kormányzójának, aki nemrég nyíltan bevallotta, hogy teljesen tehetetlen a válsággal szemben. Viszont Caillaux, a francia közélet legmarkánsabb alakja a válságot annak tulajdonítja, hogy a mi politikai és gazdasági rendszerünk elavult. Szerinte a vezetőkröknek be kell látniok, hogy nem az államok papiron való fennmaradása a főcél, amikor az állam kereteit betöltő társadalmat az elbusztulás veszélye fenyegeti, hanem az, hogy az államot alkotó néprétegek maradjanak fenn és hogy minél jobban megerősödjenek. Akik Coboden szellemében nevelkedtek is, be kell, hogy lássák, miszerint az ami annakidején helyes volt, ma nem helyes többé. De amikor Caillaux pénzügyminiszter volt,

még ő sem gondolt arra, hogy új adórendszere van szükség.

hanem csupán arra törekedett, hogy a progresszívítás fokozásával enyhítse a régi rendszer igazságtalanságait. S. M. Keynes, a legkiválóbb angol szaktudós és gyakorlati szaktekintély azt hirdeti, hogy minden rossz, amit jónak tartunk és hogy mindennek az ellenkezője volna jó. De legújabb javaslata: a fiktív fedezettel alarítandó nemzetközi jegybank akárhogy magyarázza is, nem jelenti a régi rendszer ellenkezőjét. És semmi-

esetre sem szüntetné meg a diszparitást a nemzetek gazdasági ereje között, nem szüntetné meg az igazságtalan adóztatást, nem fokozná a fogyasztóképességet, nem szüntetné meg a munkanélküliséget és általában nem oldaná meg a válságot. És mindenestre elárulja azt, hogy

Keynes sem gondol arra, miszerint a válság orvoslása nemzeti feladat.

M. Buttler, a kolumbiai egyetem tudós elnöke szerint nemcsak új rendszerre van szükség, hanem új emberekre is, mert a régié elfogultak. De

Buttler sem gondol arra, hogy a régiék nem azért elfogultak, mert régiék, hanem azért, mert gazdasági kérdésekben nem a hivatásos szakértők egyben a hivatottak is.

Minden más szakban nem így van. De a ki politikai pártok és társadalmi osztályok szolgálatában lett naggyá, nem tudja magát függetleníteni az egyoldalú szempontoktól még akkor sem, amikor egyetemes érdekek szolgálatába lép. A bankvezér a miniszteri székben is bankvezér marad és a gyárosok szövetségének igazgatója mint kereskedelmiügyi miniszter is a gyárosok szemévégen keresztül ítéli meg a helyzetet. És így tovább.

Hivatásos szakértő nem is gondolhatja arra, hogy hol kell a válság végokát keresni.

Én is csupán különféle körülmények kedvező találkozására folytán jöttem rá. Eredetileg azt kutatám, hogy miért jobb üzlet a telekspekuláció, mint a telek célszerű kihasználása. Azután azt a kérdést tettem vizsgálat tárgyává, hogy miért nem építenek vízvezeték és csatornázási műveket azokban a városokban, ahol ez a vízellátás és víztelenítés nemcsak legjobb, hanem egyben leghörsöb megoldása is. Továbbá, hogy miért nem építik ki az utakat, amikor annak költsége másoldról többszörösen megtérül. Hogy miért nincs minden házban villamos áramvezeték. És minden egyes esetben arra az eredményre jöttem, hogy

azért stagnál a magánépi kezűs közteremtés, mert senki sem gondol arra, hogy a közintézmények értékének és a telekérték eredetnek szabatos meghatározása adja meg a közszolgáltatás és ellenszolgálat elvének gyakorlati kulcsát.

A földérték eredetéről a telekértékadórendszer hívei a következő téves tételt állították föl: A föld természeti adottsága, annak minden értéke és értékelkedése a társadalom jelenlétének, szaporodásának és közös munkájának eredménye. Az egész tétel téves, mert a megművelt föld, a szabályozott folyó, a fixirozott hajút nem természeti adottság. És ami még lényegesebb, a föld értéke csak részben az egész társadalom munkájának eredménye. Másik része az érdekelt telkek tulajdonosainak közös munkájából, helyesbőben közös intézményeiből és harmadik része az egyes telektulajdonosok munkájából ered. Ezt a megkülönböztetést a telekértékadórendszer hívei nem ismerik annak ellenére, hogy nagyon könnyű elképzelni, hogy az az értékelkedés, mely pl. onnan ered, hogy egy mocsaras területet a tulajdonos lecsapol vagy az az értékel-

kedés, mely onnan ered, hogy a tulajdonos telkét feltölti, kizárólag a tulajdonos munkájának és tőkebefektetésének eredménye. Azt is könnyű elképzelni, hogy az az értékelkedés, mely onnan ered, hogy pl. az érdekelt telektulajdonosok telkeik vízellátására és víztelenítésére közös vízvezeték és csatornázási művet építenek, tisztán az érdekelt telektulajdonosok érdeme és nem az egész város vagy az egész nemzet társadalmi jelenlétének, szaporodásának és közös munkájának eredménye.

Döntő jelentőségű ez a megkülönböztetés, mert

az a telekértékelkedés, mely a közös intézmények eredménye, határozza meg a közintézmények értékét és mert ez az értékelkedés nyomban bekövetkezik és nyomban meg is határozható úgy, hogy a költségek igazságos megosztásának mértékül szolgálhat.

Viszont az az értékelkedés, mely az idők folyamán akár a telektulajdonosok magántevékenysége, akár a pénz vásárlóerejének esőkkenése folytán következik be, nem szolgálhat semmiféle adóztatás alapjául, mert azért sem az állam, sem a község semmiféle közszolgáltatást nem nyújt.

A közmunkák értékének szabatos meghatározásából következik az is, hogy produktív és inproduktív közintézmények megkülönböztetése, amint az eddig történt, szintén téves. Mert az, hogy egy közintézmény jövedelmez-e vagy nem, tisztán a község elhatározásától függ. Csupán hasznos és nem hasznos közintézmény van.

Hasznos közintézmény az, mely nagyobb telekértékelkedést von maga után, mint amennyibe kerül.

Es nem hasznos az, mely többé kerül. Ilyeneket ne is létesítsünk. Viszont nincs semmi akadálya annak, hogy a hasznos közintézmények végtelen sorából megvalósítsunk annyit, hogy a köztermelés munkájában minden munkaadó és munkás elhelyezést találjon, aki a magántermelésben elhelyezkedni nem tud.

Senki sem gondol arra, hogy a közmunkaérték szabatos meghatározása az előfeltétele annak, hogy megtaláljuk a válság végokát és orvosságát.

Letartóztatták és a szubotcai bíróság fogházába szállították a szeniai bérkocsis tolvajait

Néhány nappal ezelőtt vakmerő lopás történt Szentán. Ismeretlen tettesek csaknem teljesen kifosztották Vukovics Vidomir bérkocsis lakását és több ezer dinár értékű értéktárgyat, továbbá fehérneműt loptak. A rendőrség megállapította, hogy a lopást Doroszlovaeski Danja követte el Oluszin Zsarko segítségével. Doroszlovaeskit letartóztatták, Olusint pedig, aki megszökött Szentáról, Boesár községben fogták el. Mindkettőjüket Szubotcára szállították, ahol a vizsgálóbíró elrendelte ellenük a vizsgálati fogságot.

A lopással gyanúsított emberek kihallgatásuk során beismerő vallomást tettek és elmondták, hogy a loptott értékeket Movoilo Mátó vendéglősnak és Nagy Katiza eselédlánynak adták el. Orgazdaság gyanúja miatt mindkettőjüket letartóztatták és a szubotcai bíróság fogházába szállították.

A kanizsai Haynald zárda ügyében nagyszabású mozgalmat indított a város katolikus lakossága

Sztáraniszáról jelentik: Megírta a Reggeli Újság, hogy a noviszádi semmitűszék polgári tanácsa december 27-én ítéletet hozott Sztáranizsa városa és a Haynald-féle zárda között évek óta húzódnó perben. Az ítélet szerint a Miasszonyunkról elnevezett zárda, mint alperes, panasza folytán a folyamatban levő pernek az elintézését felfüggesztette a polgári perrendtartás 284. szakasza alapján, azaz, hogy az alperes kilenven napon belül eljárást indítson meg illetékes helyen arra, hogy a katolikus oktatást a zárdaiban továbbra is engedélyezzék és az eljárásról további tizenöt napon belül jelentést tegyen.

A Haynald-féle zárda ügye élelten foglalkoztatja a katolikus hívők egész táborát, azonban az ügy előzményei körülbelül ismeretlenek. Munkatársunk a katolikuságot igen közelről érintő ügyben érdekes felvilágosítást kapott:

Sztára Kanizsa már 1864-ben mozgalmat indított zárda felállítására érdekében. A város megvette a róm. kat. templommal szemben fekvő telket s azon a saját erejéből akarta felépíteni a zárdat. Ebben az időben azonban a város nagy beruházásokat eszközölt. A másik Kanizsával szemben levő hidig műutat építtetett, 2 új iskolaépületet emelt, a vasútépítésre is nagy összeget ajánlott föl, így tehát a zárda építése halasztást szenvedett.

Az 1890. évben Haynald Lajos bíbornok, kalocsai érsek 40.000 forint alapítványt tett le a kalocsai főkapitánynál arra a célra, hogy abból

„Ókanizsa városában lakó római katolikus hívei javára felállítandó s az Iskolanövérsek vezetésére bízandó róm. kat. nőiskola”

építtessék föl. Ezt a fejedelmi alapítványt időközben Haynald bíboros utóda Császká György kalocsai érsek 1000 forinttal egészítette ki.

A kettős alapítvány kezelésével és érvényesítésével megbízott kalocsai főkapitánynál 1899-ben elkezdettnek látta az időt, hogy a zárda felépíttessék. Ez évben kötötte meg a szerződést a város a Miasszonyunkról nevezett Iskolanövérsek általános főnöknőjével, illetve a róm. kat. hitközséggel. A szerződés szerint a város átadta a templommal szemben fekvő telket örökös hasznélvezetre az Iskolanövérseknek.

A kalocsai főkapitánynál pedig a kamatokkal együtt ekkor már 65.291 forintot tevő Haynald-Császká alapítvány összeget betábláztatta az említett telkekre, mint jelzálogra.

1900 tavaszán megindult az építkezés s 1901 júniusában készen állott a gyönyörű kanizsai zárda. Az alapítvány ekkorra már 74.254 forintra emelkedett, az építési költségek pedig 74.153 forintot tettek ki, tehát

a zárdai épület teljesen a Haynald-Császká alapítványból készült.

a város csak a telket adta hozzá, de azt is egyrészt örökös hasznélvezetűl leköltötte az Iskolanövérsek hasznélvára, másrészt a telekre be van táblázva több mint 130.000 bíkebeli korona.

Az Iskolanövérsek 1901. év őszén megkezdtek általános működésüket. Megnyitott 6 elemi osztályt, 494 tanulóval és 3 polgári osztályt 76 tanulóval. Az intézet csakhamar egyike lett a legvirágzóbb bácskai nevelőintézeteknek, messze vidékekről hozták a szülők leánykáikat a kanizsai nevelőbe, úgy hogy a fennakó növendékek száma hamarosan meghaladta a százat is.

1920-ban, mikor az akkori közoktatási kormány az összes iskolát államosítását kimondta, a sztára-kanizsai róm. kat. hitközség a zárdai iskolát továbbra is fönntartotta s kiadásait az 1920/21. iskolai évben a hitközség fedezte. 1921. év szeptember 7-én azonban az akkori tisztai tanügyi Inspektorátus utasította 5935/21. sz. parancsával kiküldöttjét, hogy a kanizsai zárdai iskolát az állam számára vegye át, illetve foglalja el. A hitközség kiküldöttjei a jegyzőkönyvben egyenesen kijelentették, hogy csakis a kényszerhelyzetnek engedve adják át az iskolákat felszerelésükkel együtt s megszüntették feltételeiket: továbbra is kizárólag Iskolanövérsek taníthatnak csak leánygyermeket, az iskola katolikus jellegének megfelelőleg.

Sajnos ezektől a kikötésektől a tanügyi hatóságok mind jobban eltértek. Nemesak az elbocsátott Iskolanövérsek helyét nem töltötték be Iskolanövérsekkel, de vegyes iskolát, sőt fiúosztályokat helyeztek el a zárdaiban.

1929-ben pedig a város vezetősége pert indított s kérte a bíróságtól az örökös hasznélvezeti jog törölését a telekkönyvből. A két elsőfokú bíróság helyt is adott a kérelemnek, de a noviszádi Semmitűszék, mint már a Reggeli Újság olvasói előtt ismeretes, 1932. dec. 27-én kihirdetett ítéletével a pert felfüggesztette s utasította az Iskolanövérseket, hogy a legfelsőbb tanügyi hatóságtól a katolikus oktatás folytatására engedélyt kérjenek. A kérvényt

90 nap alatt kell benyújtani.

Természetesen az Iskolanövérsek, illetve a sztára-kanizsai róm. kat. hitközség mindent el fog követni, hogy a tanítási engedélyt megkapja.

Ismerte Sztankovics közoktatásügyi miniszter úr jóindulatát és a kisebbségek iránt tanúsított megértő tanügyi politikáját, minden remény megvan arra, hogy a tanítási engedélyt meg fogja adni.

Sztáranizsa város polgársága között az iskola beszüntetése óta sok panasz hallatszik, mert ennek megszüntetése erősen érezteti hatását, úgy a kereskedők, mint a gazdák között. Sztáranizsa lakossága különben is ismert arról, hogy nem lokálpatrióta és sohasem igyekezett azokat az intézményeket pártolni, amelyek a város hasznára vannak. A mai nehéz helyzetben, amikor a legjobb módban élő államok is minden erővel azon vannak, hogy az idegenforgalmat emeljék, hogy minél több idegen pénz folyjon be, a város minden lakosának azon kell lenni, hogy újra feltámassza ezt a nevelőt, amely az idegen pénznek Kanizsára való gravitálását eredményezné és az őstermelőtől kezdve az iparos és kereskedőn keresztül mindenki érezné a javúást.

e. — i. —

A felelővíteli tanács megerősítette a noviszádi titkos találkahelyek tulajdonosainak büntetését

A parabucsi rablófőamadás elítélésében a legközelebbi tanácsülésen hoz döntést a tanács — Tárgyalások a noviszádi felelővíteli bíróságon

A noviszádi felelővíteli bíróság büntető tanácsa dr. Gyurgyev Besko a felelővíteli bíróság alelnökének elnöklésével több érdekes ítéletet tárgyal. Többek között foglalkozott Molnár János szegedi születésű folyamórkariány és Spigler Eugen, a Dunaszentgyörgyi társaság egyik tisztvi előjének ügyével.

Az egyik szentai vendéglőben a múlt év nyarán ült a két ember és ugyanabban a vendéglőben több pénzügyőr is tartózkodott. Ez alkalommal Molnár fennhangon államellenes kijelentéseket tett. A pénzügyőrök azonnal odaléptek Molnárhoz és felszólították, hogy hagyja abba beszédét. Molnár és Spigler erre nézni kezdték a pénzügyőröket, hogy erről az esetről ne tegyenek jelentést és meg akarták vesztegetni őket. Kiszérezésük azonban eredménytelenül járt, mert a pénzügyőrök mértették ellerük a feljelentést és a szubotívai törvény szék le is tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson

beigazolást nyert, hogy Molnár itasá-lapokban tette meg az államellenes kijelentéseket és ennek alapján a szubotívai törvényszék felmentte Molnárt. Spigler azonban a bíróság előzetes meghallgatásán és félévi szabással, valamint 1000 dinár pénzbüntetéssel sújtotta.

Az ítélet ellen úgy az államügyész, mint az elítelt felebbezett, a felebbezést azonban a felelővíteli bíróság elvetette és

az elsőfoku ítélet teljes egészében jóváhagyta.

Az ismert noviszádi keleti ügyben ugyancsak jóváhagyta a felelővíteli tanács az elsőfoku ítéletet.

Keserői Béla noviszádi elektromos és vállalkozási Nacsza Mária noviszádi lakos közül ugyan a megállapította a rendőrség, hogy lakóhelyük a titkos találkahelyek rendeztek be.

A noviszádi törvényszék a múlt év október 29-én hozott ítéletében

30-30 napi elzárásra ítélték mindkettőjüket, valamint felelővíteli 500 dinár pénzbüntetéssel sújtotta őket,

mivel bűnösségük beigazolást nyert. Felebbezés folytán az ügy a felelővíteli tanács elé került, amely

az ítéletet jóváhagyta.

Kohn Gyula, a noviszádi „Fehér ló” üzlet tulajdonosa, báni tanácsos, a múlt év nyarán észrevette, hogy valaki dézsmát a raktárát. A tolvajt sikerült feltenni és kiderült, hogy az Szabó István kocsisal azonos. Szabó István, aki Kohn Gyula szolgálatában állott már régidő óta állandan fosztogatta a raktárt és a lopott holmit eladta. A múlt év április 25-én megtartott tárgyaláson

a noviszádi törvényszék a házi tolvajt két hónapi fogházi büntetésre ítélte.

Az ítélet ellen beadott felebbezést a felelővíteli tanács elvetette és

megerősítette az elsőfoku ítéletet.

A szombori törvényszék a múlt esztendőben

Siskovics Józsa lakosságát két évi börtönrre, Kesényi Gusán lakosot pedig egy hónapi fogházi büntetésre ítélte, mert 1931. májusában egész sereg betörést követek el Szomborban.

Igy többek között Hermann Ignácot és Metzner Józsefet teljesen kiosztották. Az államügyész az ítélet ellen súlyosbításért felebbezett és ezt

a felebbezést a felelővíteli tanács elfogadva, Siskovics büntetését öt évre emelte, míg Kesényi büntetését jóváhagyta.

A szombori törvényszék csakoveci kirendeltsége a múlt évben hét hónapi elzárásra ítélte Rambovsek Józsefet, mert súlyos testi sértést okozott Dollár József csakoveci lakosnak, míg a szombori törvényszék három hónapi elzárásra ítélte hivata-

os személy megsértéséért Péjin Jovan csoportjai rendőrmestert. A felelősséget a felelősségi bíróság elvetette.

Sijacsics Vojin vrbázi napszámot a szombori törvényszék ötezer dinár pénzbüntetésre és négy hónapi elzárásra ítélte. mert Manojlovics Dimitrije szorbobrani föld birtokostól autó alkatrészeket lopott. Az ítélet ellen beadott felelősséget a felelősségi bíróság elvetette és megerősítette az elsőfokú büntetést.

A felelősségi törvényszék a fenti ügyekkel együtt foglalkozott annak a rablóbandának az ítéletével, amely Pa abucson az elmúlt év január 13-án fegyveresen megátámadta Kempf János gazdálkodót és kifosztotta. A tárgyalást ebben az ügyben a szombori törvényszék 1932. október 11-én tartotta meg és ez alkalommal

Médics Nikolát nyolc évi börtönbüntetésre, Marcsok Páját egy évi börtönbüntetésre, míg Médics Jovant, Zatreha Pavlet és Tordat Miklóst felmentette. Az elítéltek ellen a törvényszék azonnal elrendelte a vizsgálati fogságot.

Az ítélet, valamint a vizsgálati fogság ellen beadott

felelősséget a semmitörvényszék elvetette és jóváhagyta a törvényszék végzését, míg magával az ítélettel a legközelebbi ta-

nácsülésen foglalkozik a felelősségi tanács.

A felelősségi tanács jóváhagyta Tutorov Milán szorbobrani lakos ügyében hozott elsőfokú ítéletet, a mellyel Tutorovot a törvényszék Látics Koszta szorbobrani lakosnál elkövetett lopás miatt három hónapi fogsázbüntetéssel sújtotta.

Még egy érdekes ügyet tárgyalt a felelősségi tanács. Horák Margit palánkai lakos ugyanis Jankovics Sztanoje palánkai ügyvédnek átadott kétezer dinárt azzal, hogy azt az ügyvéd helyezze letétbe a palánkai járásbírósnál, mint a bajai társaság pénztár követelését. A kereset szerint dr. Jankovics a pénzt nem deponálta, mire a kereset bírói utra terelte az ügyet és

esalással vádolta meg az ügyvédet. A törvényszék a vádlottat felmentette azzal az indoklással, hogy esalásról nincs szó, legfeljebb csak sikkasztásról, erre nézve azonban három hónap alatt jelelést kellett volna tenni az ügyvédségnél. Miután az asszony nem tette meg a határidőn belül a feljelentést, ennek alapján az ügy elévült.

A felelősségi tanács így teljes egészében elfogadta az elsőfokú ítéletet és Horák Margitot keresetével jogerősen elutasította.

—o—

Ilyen a SUPER 33

skalakészüléke

6+1 cső

Elektrodinamikus hangzó óval

Az összes európai állomások tökéletes vétele rövid és hosszú hullámokra

Standard Radio

Györgyevics pénzügy-miniszter Párisban tárgyal az ország külföldi hitelezőivel

Kedvező mederben folynak a tárgyalások

Beogradból jelentik: A miniszterelnökség központi sajtóirodája a következő közlést adta ki:

Azon szorozatos intézkedések tekintetében, amelyek a királyi kormány letétele és a pénzügyi helyzet szanálásában, igen fontos volt az ország külföldi hitelezőinek a fizetendő kötelezettségek szabályozása, amelyeket ebben a válságban kellett eszközölni. Ez különösen mutatja, mennyire fontos a jó gazdasági feltételek egyensúlyának helyreállítása — tekintettel azokra a felfedezésekre, amelyek a királyi kormány a várta javítása érdekében tett, amelyek az alapfeltétele. Mint ismert, az elmúlt évben ez a kormány hatásán kívül álló külső okok miatt nagyon megváltozott.

Györgyevics pénzügy-miniszter ezért Párisba utazott, hogy a külföldi kölesűnt nyuj-

tók megőrzésével tárgyaljon. Ez a kapcsolatos felhatalmazást bennük a részlegminiszterium annak közlése, hogy ez a tárgyalások kezdődtek és a miniszterelnök folynak. Mivel időközben bizonyos területeken részben rendezték mindazokat a kérdéseket, amelyek erre vonatkoznak, olyan meggyőzés készült, amely a következő három évre nagyon meglehetősen az állam külföldi fizetéseinek csökkentését. A külföldi hitelezők képviselői és a hivatalos körök a tárgyalások során a legmesszebb menő jóindulatot és barátságos megállást tanúsítottak és felismerik a meggyőzés létrejövését nagy szükségességét. A meggyőzés jelentékeny mértékben megkönnyíti azokat a lépéseket, amelyek a Jugoszlávia jelenlegi finanszírozásában érez-

—o—

tan várja a bíróság ítéletét.

Tízévi távolléte eddig meghiusította azt, hogy ügyében a bíróság ítélkezhesen és Magyarországon területén sem lakása, sem foglalkozása nincs. Ezért a törvényszék a szabadlábrahelyezési kérelemnek nem adott helyet és Hock János fogvatartását volt kénytelen elrendelni.

Hock János ellen három olyan bünessélekmény miatt folyik eljárás, melyekkel a törvényszék még nem foglalkozhatott. Az első egy buffalo, a másik egy bécsi újságban megjelent cikk miatt, a harmadik olyan beadvány miatt, amelyet az Erbéri Jogok Ligájához intéztek és amelyet Hock János is aláírt.

A negyedik ügy az egyik csikágói magyar elvű újságban megjelent cikk, mellyel a bíróság egy ízben már foglalkozott és Hock Jánost in contumaciam bünessének mondott aki, de felelősséget folytán a királyi tábla másodfokon elrendelte a bizonyítást. A főtárgyaláson Török Géza dr. elnököl, a vádat Tréger László ügyész képviseli, a védelmet Nagy Vince dr. látja el.

A vádtanács határozatának kihirdetése után Nagy Vince dr. felkereste Hock Jánost, aki

örömet fejezte ki, hogy ügye rövidesen tárgyalásra kerül.

A Markó uccai fogházban egyébként mindent megtettek, hogy Hock Jánost hajlított korára és egészségi állapotára való tekintettel kedvezményekben részesítsék. Egész nap fekszik, naponta egy órát egymagában sétálhat, ételmezését kívülről kapja, csak éppen látogatókat nem fogadhat.

Hock János ügyének főtárgyalásáig előzetes letartóztatásban marad

A budapesti törvényszék január 19-én tartja meg az ügy tárgyalását

Budapestről jelentik: Az emigrációból önként visszatért Hock János ügyével tegnap foglalkozott dr. Török Géza kuriai bíróság, a büntetőtörvényszék elnöke. Az iratok áttanulmányozása után Török elnök közölte Hock Jánossal, hogy

az előzetes letartóztatást fenntartja.

Hock Jánost tehát nem helyezik ideiglenesen szabadlábra, valószínűleg házi őrizetbe sem.

Török dr. azt is közölte Hock János-

sal, hogy ügyében

a főtárgyalást január 19-én tartja meg.

A soron kívüli főtárgyalást az elnök Hock János korára és arra a körülményre való tekintettel rendelte el, hogy önként jelentkezett és így kérte ügyének főtárgyalását.

Az előzetes letartóztatásról szóló végzés indoklásában megmondja, hogy Hock János súlyos bünessélekményekkel vádol-

— Mondd meg nekem, mit reggelizél s én megmondom neked mit fogsz ma teljesíteni. Minden batona ellenére is végeredményben mindegy, vajon a bal vagy jobb lábunkkal kelünk-e fel. A jó és kiadós reggeli azonban nagyon fontos a hangulatunk és tetterünk szempontjából. Nem mindenki ehét reggelint tojást, vajot vagy sonkát, de mindenkinek magához vehet egy értékes és könnyen emészthető táplálékot. Azok az emberek, akiket hívva asztalunk nagy erőileg készített, rendszerint Ovomaltine isznak reggelire, ami mástól tejből, tojásból és kevés kakaóból készült tápszer. A kakaót csak az ize, nem pedig a tápanyagait végezt használják fel. Ezenkívül megvan az Ovomaltine-nak az a nagy előnye is, hogy könnyen elkészíthető reggeli italnak.

—o—

Hétfőn tárgyalja a szuboticaai törvényszék a tavankuti rémtettek ügyét

Hét vádlott ellen kér halálos ítéletet az államügyész. - A főtárgyalásra, amely előreláthatólag egy hétfőig tart, 50 tanút idézett be a bíróság

Az utóbbi években nem volt olyan bűntény az országban, amely elgondolásában annyira fantasztikus, kivételében annyira kegyetlen és a felderítés tekintetében annyira bonyolult lett volna, mint a tavankuti rémtettek ügye.

A hatóságoknak nagy és nehéz munkát adott a bűntények felderítése. Először ugyanis a tavankuti tanyasor mögötti szántóföldeken, az országot közelében orvul lelőtték Szkenderovics Márk gazdálkodót. Az áldozat meghalt anélkül, hogy időközben eszméletre tért volna és így a gyilkosságnak nem volt szemtanúja. A rendőrség a gyilkosság gyanúja miatt több embert letartóztatott, így őrizetbe vette Szkenderovics Jusztinián jómódu gazdalegényt is, akit azzal gyanúsítottak, hogy a meggyilkolt feleségével, aki nővére volt, előre megbeszélték a gyilkosságot. Gyanúsítottként letartóztatták még a meggyilkolt gazdálkodó feleségét, továbbá Kollár József bérest, a gyanúsítottak ellen azonban semmi tárgyi bizonyíték nem volt, míg a gyilkos édesatyja nem szolgáltatott.

Az első gyilkosság miatt történt letartóztatások után ugyanis titokzatos események színhelye lett Tavankut.

Egyik éjszakán merénylet kísérletéről, a másik éjszakán rablótámadásról tettek jelentést a rendőrségnek, pár nap múlva pedig az országot melletti kukoricásban, nem messze attól a helytől, ahol Szkenderovics Márkot meggyilkolták, ráakadtak Budanovics Anna megbecstelenített és kifosztott holttestére.

Szkenderovics Jakab

A nyomozás, amelyet óriási felkészültséggel folytattak, még ezek után is a sötétben tapogatózott és egy véletlen epizód egy elvesztett kalap vezette az igazi gyilkosok nyomára a rendőrséget. Kiderült ekkor, hogy a második gyilkosságot a letartóztatott Szkenderovics Jusztinián édesapja tervezte ki, mert úgy képzelte, hogy eltereli a gyanút fiáról, ha az alatt az idő alatt, míg fogházban volt, hasonlóan rejtélyes gyilkosságok történnek Tavankuton. Nagy vérdíjat ígért Krajcár György, Lebovics Antal és Novics Mijo tavankuti földműveseknek, akik hajlandók voltak elkövetni az orgyilkosságot és Lebovics Nikola tanácsára azért választották áldozatukul

Budanovics Annát, mert Lebovics örökölt volna tőle.

Lebovics Antal

Az ügyészség vádiratában Szkenderovics Jusztiniát, Krajcár Györgyöt, Novics Mijot és Lebovics Antalt előre megfontolt, haszonlesésből kegyetlen módon elkövetett gyilkosság bűntettével, özvegy Szkenderovics Márknét, Szkenderovics Jakabot és Lebovics Nikolát, pedig gyilkosságra való felbujtás bűntettével vádolja és a Btk. 167. pa-

Krajcár György

ragrafusa alapján mind a hét vádlott ellen halálos büntetés kiszabását kéri.

A főtárgyalást hétfőn reggel kezdik meg a szuboticaai törvényszék nagy tárgyalótermében. Az ügyet Bozsics Milan elnök ötös bírói tanácsa tárgyalja, a vádat Hadzsi-Kosztics Koszta vezetőügyész képviseli, a védelmet pedig öt ügyvéd látja el.

Novics Mijo

Két noviszádi kasszafurót azzal gyanúsítanak, hogy 53.000 dinárt loptak egy beográdi bankházból

Herdi József és Hefter Sámuel ismét a rendőrség kezén

Csütörtökön nagyszabású kasszafurást követtek el Beogradban. Edig még ismeretlen tettesek behatoltak a Kolakovics bankháza, megfúrták a bank nagy pánccszekrényét és onnan 53 ezer dinárt vitték magukkal. A beográdi rendőrigazgatóság azonnal széleskörű nyomozást indított. A helyszínen megtartott vizsgálat alkalmával arra a megállapításra jutottak, hogy a kasszafurást csak szakavatott betörők követték el. A beográdi rendőrség gyanúja két noviszádi kasszafuróra, Herdi Józsefre és Hefter Sámuelre irányul. A beográdi rendőrség ezért kérte a noviszádi rendőrséget, hogy tartóztassa le a két gyanúsítottat és kísérje át Beogradba. A noviszádi rendőrség közgeinek sikerült Herdit és Heftert előkeríteni és tegnap Beogradba szállították őket, ahol mindkettőjüket átadták a rendőrigazgatóság-nak.

Hefter Sámuel és Herdi József régi ismerősei a rendőrségnek. Hefter Sámuel

tagja volt tíz év előtt annak az okmányhamisító társaságnak, amely az ország jórészeire kiterjesztette működését. Az okmánybélyeg hamisítás leleplezése után Hefter Sámuel többévi börtönbüntetésre ítélték, amelynek kitöltése után Herdi Józseffel szövetkezve megfúrta a noviszádi Erdős Rekord cég pénztárát. Ezért is többévi börtönbüntetést kaptak, de utána ismételtén több ízben összeütközésbe kerültek a hatóságokkal kisebb betörések és lopások miatt.

— Február elsején lesz a noviszádi tűzoltóbál. A noviszádi önkéntes tűzoltóegyesület február elsején este nyolc órai kezdettel rendezi meg a Szloboda szálló nagytermében idei tombolával egybekapcsolt tűzoltóbált. A táncokat és a négyest Rosenberg Hermamann táncanár vezeti. A tánczenét a katonazenekar szolgáltatja. Belépti díj tíz dinár. A bál tiszta jövedelmét a tűzoltófelszerelés kiegészítésére fordítják.

Hírek

1933
Január
15
Vasárnap

— Időjárás: Jugoszláviában tegnap felhős idő volt. Noviszádon tegnap délelőtt — 2 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: További hőstílyedés mellett havazás várható.

— Pavle herceg magas kitüntetésre. Beogradból jelentik: Nadjar beográdi francia követ tegnap Dedinjén átnyújtotta Pavle hercegnek a francia becsületrend keresztjét nagy beszéd kíséretében.

— Eljegyzés. Schlanger Lilike Noviszád és Berger Zoltán Noviszád, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Fehér Pál Noviszád és Tribil Pannika B. Petrovoszeló, jegyek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Füzöket, melltartókat méret szerint legelőbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

— Dr. Alekszics Szima noviszádi orvos előadása a munkáskamarában. Dr. Alekszics Szima noviszádi orvos kedden este nyolc órai kezdettel a munkáskamara kistermében folytatja a múlt héten nagy sikerrel megkezdett előadását, amelynek címe: Kivezető út a gazdasági válságból.

DOSSIER, REGISTEREK
és más irodaszerek kaphatók KARDOSNÁL
Vilsonov trg 7. Tel. 92-70 4651

— Megnyílt a noviszádi korszolypálya. A noviszádi Lawn Tennisklub sétatéri korszolypályája megnyílt és naponta reggel 8-tól este 9-ig a közönség rendelkezésére áll. Gyermekek 3, felnőttek 5 dinár belépődíjat fizetnek.

— Szubotica város közgyűlése. Szubotica város pénzügyi bizottsága teljesen letárgyalta a költségvetést. A polgármester most megállapodott a tanács tagjaival, hogy a költségvetést január 25-én tárgyalja a közgyűlés.

— Önként jelentkezett. A szombori vizsgálóbírónál tegnap önként jelentkezett Terzics Joska, akit betöréssel gyanúsítanak és emiatt körözölevelet adtak ki ellene.

— A szuboticeai tisztí főorvos temetése. Tegnap délután 2 órakor temették el nagy részvétellel dr. Pavkovic Milutin szuboticeai tisztí főorvost. A város háza előcsarnokában Vukics Franja polgármester helyettes a város, dr. Csóvics Jócó tisztí főorvos helyettes pedig az orvosok nevében bucsuztatta az elhunytat.

— Hamis Horváth Alajost látták Szombor környékén. A szombori rendőrségre jelentés érkezett, hogy Csonoplja és Krnjaja között egy férfit láttak, aki nagyon hasonlít Horváth Alajoshoz. A rendőrség és csendőrség együttes razziát tartott és megállapította, hogy a Horváth Alajosnak vélt egyén nem a keresett rablógyilkos.

— „Ferenc József“ keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

— Gőzképezők és fűtők vizsgálatása. A fűtők és gépészek noviszádi vizsgáztató bizottságának közlése szerint a gőzgépek kezelői, gőzkazánfűtők és mozdonykezelők részére január huszonnyolcadikán tartják meg a noviszádi gőzkazánfelügyelőség-nél a vizsgákat. Az előkészítő tanfolyam január huszonharmadikán kezdődik. Az érdeklődők közeli felvilágosításokat a kazánfelügyelőség-nél (Inspekcija parnih kotlova, Noviszád) kaphatnak.

A zsedniki véres aratóból ügyének négy gyanusítottját találta bűnösnek a bíróság

Gardasevics Iliját erős felindulásban elkövetett emberölésért két évre, Kujundzsics Pájót egy hónapra, Marijanovics Vászót négy és Sztevan három hónapra ítélték

A bíróság figyelembe vette a kocsmai verekedők ittas állapotát

Csaknem kétheti tárgyalás után tegnap délelőtt 11 órakor hirdette ki a szuboticeai törvényszék az ítéletet az augusztusi halálaskimeneteli véres zsedniki aratóból bűnygyében. Az ítéletki hirdetésre igen sok zsedniki lakos utazott be Szuboticeára úgy, hogy a főtárgyalási terem zsúfolt volt a hallgatósággtól.

Bozsics Milan elnökkel az élén fél 12 órakor vonult be a terembe a bíróság és az elnök megkezdte az ítélet felolvasását. A bíróság a nyolc vádlott közül négyet talált bűnösnek és Gardasevics Ilija 33 éves szuboticeai vasutigazgatósági tisztviselőt erős felindulásban elkövetett emberölés büntette miatt két évi szigorított fogházra és hivatalvesztésre, Kujundzsics Pájó negyven éves zsedniki mészárosot súlyos testisértésért egy hónapra, Marijanovics Vászó földművest négy havi és Marijanovics Sztevan napszámot három havi fogházra ítélte. Az ítéletbe a bíróság minden vádlottnál beszámította a vizsgálati fogságot, így Kujundzsics Pájó büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette és elrendelte azonnali szabaddábra helyezését.

Az ítélet indokolása szerint Gardasevics Ilija és Kujundzsics Pájó ittas állapotban mentek be a kocsmába, ahol a zsedniki ifjuság aratóbálat tartott. Szóváltás után meg-

támadták őket

és a nagy tumultusban Gardasevics szorongatott helyzetében revolvert vett elő, amellyel először a levegőbe lőtt,

majd amikor kiment a kocsmából sérülései következtében szenvedett vérvesztéségtől kezdve, amelyben a revolvert tartotta, lehanyatlott és emiatt lelőtte Csákiics Iván harmonikást. Kujundzsics Pájó önvédelemből használt kést és szurta meg Marijanovics Sztévót, mert többen támadtak egyszerre reá. Marijanovics Sztévót és Vászót súlyos testi sértés vétségében találta bűnösnek a bíróság mert botokkal és székekkel kilenc ütést mértek és sérülést ejtettek Kujundzsics Pájón. A verekedésnél használt revolvereket és késeket bünyjelként lefoglalja és elkobozza a bíróság.

Varga Petár államügyész, valamint a védők három nap alatt terjesztik be esetleges felelőszüküket. A bíróság úgy döntött, hogy

Gardasevics Ilija továbbra is vizsgálati fogságban marad.

Gardasevics az ítélet felolvasása alatt rendkívül izgatott volt, majd pedig sirva fakadt és könnyezve kérte az elnököt, hogy helyezze szabaddábra, mert el kell tartania a családját. Hangsúlyozta, hogy nem volt szándéka gyilkolni.

BACSPETROVOSZELOI HIREK:

A Szloga urikaszinó ma délután 2 órakor sajtó helyiségében tartja meg évi rendes tisztújító közgyűlést.

A lakosság kérelmére Gavrilovics Pavle beográdi főszámvevőségi inspektor Petrovoszelóra érkezett, hogy a község számadásait az 1919. évtől felülvizsgálja. A nagy munka egy hónapot is igénybe vesz és a lakosság élénk érdeklődéssel várja az eredményt, mely a község 3 és fél millió dináros adósságának keletkezésére is fényt derít.

—o—

— „Érik a buzakalász“ — Horgoson. Vasárnap, ma este a horgosi műkedvelők a Kenyeres vendéglő színháztermében operettbemutatót rendeznek, mely alkalommal színrekerül Keller Dezső nagyszerű operettje az „Érik a buzakalász“. A darab férfi főszerepében Garai Béla, mint vendég lép fel, míg a többi főszerepeket R. Farkas Anni, Nyáriné Pintér Mária, Szalai Endre és Reisz Antal játsszik. A darab zenei részét Garainé Pénzes Sári, míg a táncokat Landau Juliska tanította be.

— Halálos szerencsétlenség a kulai börtgyárban. Szreccsics Ivó 23 éves börtgyári munkás olyan szerencsétlenül került egyik eszterhordó alá, hogy az két karját eltörte és súlyos belső sérüléseket is okozott. A szerencsétlenül járt munkást nyomban szállították a szombori kórházba, segíteni azonban már nem lehetett rajta és hamarosan kiszervekedett.

— „Ferenc József“ keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

TÖZSDE

Szombat, január 14

TÖZSDEZÁRLATOK:

A dinár árfolyama. Budapest 7.50—8.00. Prága 43.30—43.70, Berlin 5.54—5.62, London 244.50.

Zürich. Beograd 6.975, Páris 2027.5, London 1743.5, Newyork 519.625, Brüssel 61.975, Milánó Bécs 60.90, Szófia 3.76, Prága 15.31, Varsó 58.15, Madrid 42.475, Amszterdam 208.70, Berlin 123.425, Bukarest 3.06.

— Megrendszabályozzák a szuboticeai koldusokot. A szuboticeai rendőrség a koldusokat a szegényházban helyezte el. Többen azonban elbujtak, míg a mostani kétnapos hóesés ki nem zavarta őket rejtékhelyeikről. A rendőrség a tettenért koldusok közül a szuboticeaiakat a szegényházban helyezte el, a vidékieket pedig eltoloncolta.

— A földművesek örösi gyűjtőforgalmi adója. Beogradból jelentik: A pénzügyminisztérium múlt év november 3-i rendeletének magyarázataképpen közlést adott ki, amely szerint a földművesek a vámörölnél nem fizetnek gyűjtőforgalmi adót.

— A nagymama is bátran versenyezhet karcsúságban unokájával, ha hygienikusan és szakszerűen készített fűzöt és melltartót Barh Lauránál Noviszád, Petra Zrnjska ul. 17, vásárol.

— Hő- és sárcipő javítást olesón és szakszerűen vállal vulkanizáló műhely: Futoski put 61 (tehnikai szakiskola mellett.)

— meghülésnél, náthalásznál, mandula-
lobnál, torokgyulladásnál, valamint ideg-
fájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél
pohár természetes „Ferenc József” keserű-
viz rendes gyomor- és bélműködést biztosít.
Egyetemi orvosok véleménye szerint a
Ferenc József viz hatása gyors, kellemes
és megbízható. A Ferenc József keserűviz
gyógyszertárakban, drogériákban és fűszer-
üzletekben kapható.

— Gazdag tartalommal ezen a héten je-
lenik meg a Kalangya januári száma. A
jugoszláviai magyarság névös folyóirata, a
Kalangya januári száma ezen a héten je-
lenik meg és ezzel a lap második évfolya-
mába lép. A folyóirat külön mellékletben
hozza az elmúlt esztendő nyolc számának
tartalomjegyzékét, hogy azok, akik a múlt
évben a folyóiratot egybegyűjtötték, most
a mintegy hatszáz oldalas kötetet tartalom-
jegyzékkel ellátva bekötethessék. Az új
számban Radó Imre, az egyetemes magyar
irodalomban is elismert regényíró megkez-
di „A mélypont alatt” című folytatásos re-
gényének közlését. A januári szám tartal-
mából kiemeljük a következőket: Gyön-
gyösi Dezső: Két korszak meggyéjén (Ta-
nulmány), Farkas Geiza: A világgazdaság
körüli, Czékó Tibor: Két held föld (Novel-
la), Wellner Albert: Mesél a hánál (Vers),
Kristály István: Egy gomb története (No-
vella), Markovics Mihály: A planétás em-
ber (Elbeszélés), Szirmai Károly: Az utolsó
ház (Színes írás), Fekete Lajos két új ver-
se, Dudás Kálmán: Ősz (Vers), Herceg Já-
nos: Újhold játszott az égen (Novella). A
láthatár rovartban Szentéky Kornél Csuka
Zoltán Tűzharang című új verseskötetéről
irt kritikát, Polácsi János pedig a jugo-
szláviai németek Die Volkswarte című új
irodalmi folyóiratával foglalkozik. A kö-
tetet Wellner Albert „Adv” című linomet-
sze vezeti be. A kitűnő folyóirat megren-
delhető a szuboticei kádóhivatalban. A k
Kralja Petra 11. sz. alatt. Ára negyedévre 30,
félévre 60 dinár.

— Weiner Honkánál készülnek a leg-
jobb Fertina fűzők, melltartók és betegítő-
tők minden elfogadható árban. Noviszád,
Zs. Jánoska 20.

— A Kralja Petra ueca 10. szám alá kö-
ltözött a noviszádi iparosgyeület. A
noviszádi iparosgyeület a Korzó mozi ud-
varán levő eddigi helyiségeiből a Kralja Pet-
ra 10. számú házba költözött át, ahol hét-
lőn kezdődnek meg a rendes hivatalos órák,
délelőtt 8—12 óra között.

— LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEG-
VALÓDI KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISÍ-
TÁNY.

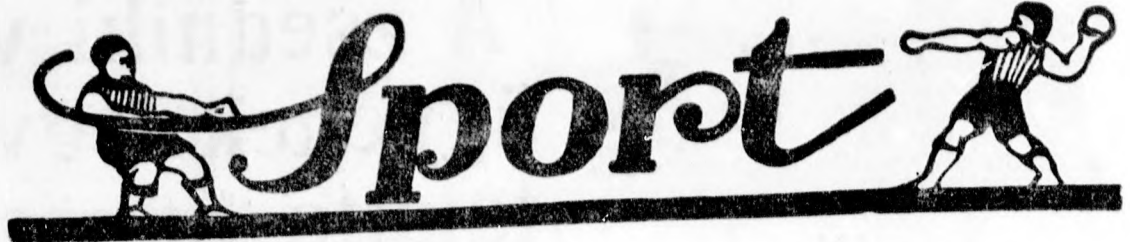
— Az önálló iparoskamara mellett fog-
lalt állást a tovarisevói iparosgyeület. A
tovarisevói iparosgyeület a napokban tar-
totta meg közgyűlését, amelyen a komai
rendszer kérdésében hoztak határozatot. Az
iparosgyeület a megtartott közgyűlésen a
külön iparoskamara mellett foglalt állást,
amiről értesítette az illetékes hatóságokat.

TÜZIFÁT

elsőrendű minőségben legolcsóbban beszerezhet
ameddig a készlet tart. **starifutaki erdőkitér-
melésnél.** Faraktár. Futaki uton városi kapu után
Telefon: 28-72 és 30-33

— Súlyosan megbeszítették társukat. Zsednik-
ről jelentik: Zseletovics Vászó, Csorlea Nikola és
Kovacevics Gojko néhány nap előtt Lonesár Brán-
kó vendéglőjében ittak, ahol Zseletovics állítólag
államellenes kijelentéseket tett, amiért Kovace-
vics feljelentette. Pénteken mindhárman kihallga-
táson jelentek meg a szuboticei vizsgálóbírónál és
este együtt tértek vissza Zsednikre. Utközben Zse-
letovics és Kovacevics összeveszték Csorleával
és több helyen bevették a fejét. Csorlea eszméletle-
nül esett össze. Beszállították a szuboticei kór-
házba, ahol még mindig eszméletlenül fekszik.

— „Ferenc József” keserűviz abszolút
megbízható hashajtó.

Ma délután Noviszádon:

PAK-Rádnicski és Makkabi-Trgovacski karácsonyi serlegmérkőzések a NAK-pályán

A karácsonyi serlegmérkőzések utolsóelőtti for-
dulója — mint már tegnap jeleztük — igen kény-
nyen eldöntheti a serleg sorsát az első osztályban.
A Postás AK és a Rádnicski ma játsszák utolsó
karácsonyi mérkőzésüket, mert a mai találkozó
után még csupán a NAK—Vojvodina mérkőzés
marad hátra.

A Postás AK bravuros játékkal eddig mindkét
ellenfelét legyőzte. A Vojvodina ellen 2:1-re, a
NAK ellen 4:2-re győzött, tehát ha csupán a papir-
formát nézzük, úgy a Postások már túl vannak a pa-
píroknál, és a dolgok nehezebbek, csak hogy a papírforma nem min-
dig irányadó. Ha a Postások megismétlik az eddigi
két serlegmérkőzésen mutatott lelkes és odaadó
játékukat, úgy győzelmük aligha lehet kétséges. A

lekedés bizonyára nem marad el, hiszen a já-
tékosok jól tudják, hogy döntetlen eredmény esetén
is a PAK lesz az idei karácsonyi serleg győz-
tese.

A második osztályban is komoly küzdelem
lesz ma a Makkabi és a Trgovacski között. A má-
sodik osztályu serlegdöntőbe való bejutásról van
szó. A Makkabi az utóbbi időben mérsékelt tel-
jesítményt nyújtott, a csapat valahogy nincs együtt,
a mai találkozó győztesét mégis benne látjuk, noha
győzelme aligha lesz nagyobb egy-két gólosnál.

Mindkét mérkőzést a NAK-pályán rendezik.
A Trgovacski—Makkabi találkozó kezdete délután
fél 1, a Rádnicski—PAK-é pedig 2 óra.

Kitűnően sikerült a kikindai Koszovo évváró versárnaja

A kikindai bajnok és a téli kupa győztese
impozáns keretek között tartotta meg szezonzáró
ünnepélyét, a Wachs féle vendéglő külön helyisé-
gében. Ott voltak Kikinda társadalmának repre-
zentánsai, az egyesületi vezetőség és játékosok,
valamint igen szép számmal meghívott vendégek is.
A száztízperces banketten a vázasmány nevében
először Kusner, egyesületi tréner emelkedett szó-

lásra. Temperamentumos beszéde nagy hatást vál-
tott ki a jelenlévőkben. Ugyancsak ő számolt be
az egyesület tehénci működéséről, mely szerint a
fekete-fehér színek viselői az elmúlt évadban 32
mérkőzést játszottak, nyertek 22 mérkőzést, vesz-
tettek hetet, míg eldöntetlenül háromszor játszo-
tak. Adtak 111 és kaptak 62 gólt a mérkőzések
során. Az egyesület játékosai négy városi válo-
gatott mérkőzésen is szerepeltek igen jól. Utána
dr. Kemény elnök, Ehrentraut pénztárnok, Orosz
intőző, Ludwig gyógyszerész és Tang István, a
Reggeli Ujság kikindai szerkesztője beszélt az
egyesület muljáról és méltatták az est jelentő-
ségét.

A legjobb német műkorcsolyázók

Holnap és holnapután rendezik Oppelnben a műkorcsolyázó versenyeket Németország bajnoká-
gáért. Baloldali képünk Michaelis Editet, a jobb oldali Baier Ernőt ábrázolja, a verseny legjobb
német résztvevőit.

Megérkeztek Noviszádra a bírógazdálványok. Az
1933. évre szóló bírógazdálványok megérkeztek és
tiz dinár ellenében átvehető a Reggeli Ujság
szerkesztőségében.

Tartalékosan indult el középszintű turantjára
a magyar profiválogatott. Budapestről jelentik: Teg-
nap reggel negyed nyolckor utazott el a nyugati
pályaudvarról a magyar válogatott futballesapat

nemet—francia—portugál turára. Mindhárom ország-
ban két-két mérkőzést játszik. A turán tizenöt já-
tékos vesz részt, de az eredetileg kijelöltek közül
Kalmár, Lázár, Avar, Borsányi, Toldi sérülés, vagy
szabadságozás miatt nem utazhattak
el. Nem jelent meg az indulásnál Turai sem, de
azt hiszik, hogy lekészte a vonatot és később a
csapat után utazik.

Vízszintes sorok:

1. Ez volt „Pozeidon“, Zeusz fivére. 19. Nemzet. 20. A kínaiak írása is ez. 21. Már nem kell több. 22. Végtag. 23. Mázol más szóval. 24. Pang keverve. 25. Disze. 27. Fogpárna. 28. Lisa mássalhangzói. 29. Vékony ellentéte. 30. Lehuzza másszóval. 32. Pipa része. 33. Erre csak a bor jó. 34. Leánynév. 37. A varrásban fordul elő. 38. Sporteszköz. 40. Bibliai hajós. 41. A gondolatalközelítés módjai. 43. Ekezetten nem használ. 44. Fedd. 45. Helyhatározó. 47. Névelővel belépő. 48. Filmkomikus. 50. Régi holmi. 51. Fon. pezsgő. 52. Piano. 53. Közismert cseh politikus. 54. Hegy Budapest mellett. 55. Öböl idegen nyelven. 57. Ritka férfinév. 59. Király idegen nyelven és fon. 61. ... Kino, ma már a legtöbb mozi. 62. Számjegy. 63. Számjegy államnyelven. 65. Középiskolai tantárgy. 67. Aromája. 69. Kettőzve Zola regény. 70. A görögök főistene. 71. Selyemanyag. 72. Az egész ókor dícsőíti. 73. M. H. 74. Bácskai falu. 75. Gyakran egyforma hangzásuak. 76. ...nym, ismeretlen. 78. Török katonatiszt. 79. Személyes névmás. 80. Kreaó magánhangzói. 82. Névelővel nyílás. 83. Felfogás. 85. Zenei hang. 86. Ázsiai folyó (Tenis). 88. Ilyen kutya is van. 89. Színész idegen nyelven. (k=e). 90. Pénzt ad ki. 91. Feltűnés, zaj, franciául. 93. A kisgyermeket ideültetik. 95. Ugye más szóval. 96. Itt védett erősen Leonidas.

Függőleges sorok:

1. Ez is processzió. 2. A 41. vízsz. egyesszámban. 3. Allati eledel. 4. Porázon vezetik. 5. U. a. mint díszesre. 6. Tiszamenti város. 7. Rangjelző. 8. Sok kincset hoznak innen. 9. Görög betű. 10. Csecsebecse fon. 11. Az utóbbi évek legkitűnőbb tenorja. 12. Német személyes névmás. 13. Sok az ideje. 14. Ez is középület. 15. Személyes névmás. 16. Női név h'ányosan. 17. Idősebb asszony. 18. Ez volt „Ra“. 23. Tengeri rabló. 26. Bemenet idegen nyelven. 29. Nines ellentéte. 31. Játéknál helyezik. 35. Mocsár. 36. L. S. 39. Esmét. 41. Iklom. 42. Egyházi törvény idegen nyelven. 44. Atyafi. 46. Vonatkozó névmás. 47. Dög németül. 49. Ital. 50. Régi mérték. 56. Magyar író. 58. Menyasszony. 60. Nagy táplálóértékű pálmaliszt. 63. U. a. mint 49 függ. 64. Egy szó a halotti beszédből. 66. Vissza: hivatal

KERESZTREJTVENY

(149)

Közlő: Víg Bözsi, Noviszád

A megfejtés beküldésének határideje 1933. január 21.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19																	
22																	
28																	
33																	
45																	
51																	
55																	
62																	
73																	
80																	
86																	
91																	
96																	

A megfejtő neve és címe:

idegen nyelven. 67. Női név. 68. Görög betű. 73a. Lehelet idegen nyelven. 75. Cipőpaszta-márka. 77. Kertész cselekszi. 79. Női név. 81. Horvátországi helység. 82. Fundamentum. 84. Hangszerkellék.

85. Kerek. 87. Az „Eder“ Orke mellékfolyójának a mellékfolyója. 89. Rábatusban van. 90. Ekezetten vágó eszköz. 92. T. M. 94. Igekötés. 95. Idegen helyeslés fon.

REGÉNY

Az 1,000.000 fontos bandita

Kalandorregény

Írta: Tamás István

7

A fiatalember szórakozottan malmozott a kezével:

— Bizony...

— Alig várom a vasárnapot! Most kétszáz fontot teszek!

A férfi hirtelen megfogta a lány kezét:

— Ne játszó! Izéj meg, hogy nem kockáztat egy len pennyt sem.

Lidia csak úgy forrt a dühtől. A szeméi szíriákat szeltek és miután szurós pillantásai eredmény nélkül maradtak, úgy próbálta „szretőri eni“ a csevegőbe egészen elmerülő barátnőjé, hogy az asztal alát alaposan belekergett a lábába. Legalább is azt hitte, hogy a Margare ébe.

— Pardon — szisszent fel a fiatalember:

Lidia kénytelen volt utána ismételni:

— Pardon...

— De mondja kedves Barrington — folytatja Margaret — tényleg azt hiszi ön, hogy az koldus megéri az esőt?

— Há ha nekem is adna tippetet — nevetgált a fiatalember — fejtve jó tippetet, talán én is hiánék beanne... de így az a meggyőződésem, hogy pusztán véletlenről van szó...

Lidia szeme diadalittasan ragyogott. Most végre megadhatja a kegyelemdíjét Margaretnek! Egy köklert hozott ide a nya kukra! Az sines kizírva, hogy hamiskártyás! Vagy tán már börtönben is ült! És Margaret mehh'ten cseveg vele! Hallatlan! — Tánco! — kérdezte hitetlen a férfi.

— Valamicskét... — felelte Margaret.

A következő percben már ott forogtak a parketten.

— Mit csinál itt? — kérdezte tánc közben a férfi.

— Amit maga — nevetett a lány.

— De mégis... két hölgy f rülkiszőő nélkül a „Lila Krokodilban...“ Szeszé yből, kiváncsiságából jöttek el?

— Keresek valakit — felelte rejtélyesen a lány — valakit, akít meg kell találnom.

— Férfi az illető?

— Lehet, sőt valószínű.

Em' n el megalközött.

— Hogy un? Azt sem tudja kit keres?

— Nagyon is tisztában vagyok vele!

— Ron levija van az illetővel?

— O' ysvelimi...

A zene véget ért. Viszamentek az asztalukhoz. A következő táncra Lidit kérte fel, aki természetesen fagyos „nemtáncolok“ kel utasította el a vakmerőt. Emánuel arcán nem tükrözött bánat a refü miatt. Tovább oszromolta Margaretet.

— Szeretnék a segítségire Lenni...

Ekkor különös és az előkelő londoni éjszakai életben legalább is szokatlan dolog történt.

— Fel a kezekkel! — kiáltotta egy érce; kemény hang, mel nek csengésbe némi borizú mellékzöngék is keveredtek — aki megreccan, a h lál fal!

Ugy nekör egy csapat álarcos férfi rohant végig a termen és elállták az összes ki-

járatokat. A közönség dermedten figyelte a jelenetet. Az optimistákban valami grangyolós atrakciót sejtettek a támadás mögött, az ijedtek bak pedig kikészítették a pénztárcáikat. Egy elszánt nő gyorsan leakarta nyelni a gyöngysorát, partnere az aranybrját duglosta a plüssdiván hasadékába. Valamennyien család ak azonban, mert a banditák sem a pénzükre, sem az életükre nem pályáztak. A vezetőjük a detektív-kisasszony asztalához lépett és így szólt Emánuelhez:

— ... hálaldó szépszerével követni bennünke?

A férfi gyors pillantással győződött meg az ellentállás hiábavalóságáról, lehajtotta a fejét és halkán mormogta:

— Rendben van... mehetünk...

És a hölgyek felé fordulva exkuzálón mondotta:

— Ezer bocsánat... de erre az incidensre magam se voltam elkészülve... kedves Margaret... a telefonszámát kérem...

A leány, aki csak most ocsudott fel az ijedtségből, gépiesen suttogta a telefonszámát. Még szeretett volna valamit mondani, de a horda amilyen gyorsan jött, olyan sebesen távozott is, magával cepelve foglyát. Mire a rendőri készenlét a helyszínre érkezett, se híruk, se hamvuk nem volt.

— Em' erré blis! — konstátálta a rendőrtiszt — ez az amerikai stílus nálunk legalább is szokatlan.

Margaretet is kihallgatták és a detektív-kisasszony mindent elmondott, kivéve az autóbuzsbeli kalandot és az ezerfontos nyeméremény történetét...

Az l nyugtatta meg lelkiismeretét, hogy ez ug sem lehet összefüggésben a Lila krokodilbeli epizóddal...

(Folytatjuk.)

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

Allomás	m	kV	kHz
Nürnberg	217	0.5	1256
London National	261	67	1148
Ostrava	263	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	80
Toulon	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	3.5	599
Brüsszel	509	1.5	590
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, január 15

Beograd. 9: Tornaóra. 9.30: Istentiszteletáttvitel a pravoszláv püspöki templomból. 11: Gramofon. 12.05: Gramofon. 12.30: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 16: Előadás. 16.30: Az Abrasevics munkáskör jugoszláv dalokat énekel. 17: Táncelemek. 19: Gramofon. 19.30: Rádiósevegés. 20: Klaudivia Arrau zongorahangversenye. 1. Beethoven Esz-dúr szonáta op. 31; 2. Brahms: két ballada az op. 10-ből; 3. Debussy: Gollivog s Cake-óalk; 4. Debussy: Feu d' Artifice. 20.40: Hangjáték. 21.10: Rádiózenekari hangverseny. 1. Marschner: Hans Heiling nyitány; 2. Delibes: Sylvia; 3. Moszkovszki: Malguena; 4. Gillet: Air de Ballet; 5. Micheli: Baby spielt Soldat. 22: Hírek, utána: Táncczene.

Ljubljana. 15.30: Könyv zene. 16.30: Színmű. 20: Operettzene. 21.30: Gramofon. 22: Hírek, könyv zene.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 2: Rózsavölgyi gramofonhangverseny. 3: Dr. Nyárády György m. kir. gazdasági akadémiai rendes tanár: „Tenyészállatok okserű tartása“. 3.45: Az iskolánkivüli népművelés rádióelőadása (Rádió Szabad Egyetem). 1. Bodorné Czeke Vilma: A gyermek és játéka. 2. Időszerű apróságok. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 4.30: Pertis Pali és cigányzenekarának hangversenye. 5.30: „Az indiai csillagjósolás“. Baktav Ervin előadása. 6: A Mándits jazz-zenekar hangversenye a New-York-kávéházából Vajda Károly énekszámával. 7: Bethlen Margit grófnő felolvasása. 7.30: Vidám est. Rendező Csanády György. Utána kb. 9.15: Sport- és tüdőversenyeredmények. 9.30: Másfélóra szórakoztató zene. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Karnagy Polgár Tibor.

Bécs. 12: A szimfonikusok Schönherr vezényletével. 16.05: Drdla-művek. 17.05: Pfeiffer zenekar. 19.20: Scholz Heinz és Róbert kétzongorás hangversenye. 20: Gilbert: Az ártatlan Zsuzsanna c. operettje. 20.20: Táncczene.

Bukarest. 19.40: Gramofon. 20: Strauss: A csokoládékatona c. operettje.

Prága. 19.45: Smetana: A két özvegy c. operája. 22.20: Jazz.

Varsó. 17: Könyv zene. 19.25: Váno. 21: Litván és fehér orosz népdalok. 22: Táncczene.

Hétfő, január 16

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari. 1. Auber: Fekete dominó nyitány; 2. Dvorzák: Legende Nr. 10; 3. Meyerbeer: Hugonoták operabránd; 4. Micheli: Deuxième petite Suite; 5. Sidney: Gésák, operabránd; 6. Strauss Jos.: Bécsi

gyermekek, keringő. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 16: Rádiózenekari hangverseny: 1. Emmanuel Bach: Hamlet, nyitány; 2. Massenet: Werther operabránd; 3. Thyle: Egyiptomi suit; 4. Ketelbey: Soula Lune; 5. Ketelbey: A kék porcellántánc, intermezzo. 17: Német nyelvóra. 19: Gramofon. 20: Operaelőadás a Nemzeti színházról. Utána: Kávéházi zene.

Zágreb. 12.30: Népdalok. 13.05: Népdalok. Gramofon. 17: Hangosfilm közvetítés.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik Jámor Böske (hegedű), Trombitás Györgyi (ének) és Vig György (saxofon). Zongorán kísér Polgár Tibor. 12: Déli harangszó. 12.05: Toll Károly és cigányzenekarának hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 2.45: Hírek. 3.30: A rádió d'árfelőrāja. 4: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Arany János és a magyar képzőművészet“. Dr. Lázár Béla előadása. 5.30: Németh Mária és Pataky Kálmán gramofonlemez. 6.30: Német nyelvoktatás (dr. Szentgyörgyi Eds). 7: Gödöllői Vidék Józsi és cigányzenekarának hangversenye. 8.10: A Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Karnagy: Deutsch Antal. Közreműködik: Mazzacurati Benedetto (gordonka). 1. Weber: Euryanthe nyitány. 2. Bartók: Tánccsvit. 3. Lalo: Gordonkaverseny (Mazzacurati). 4. Berlioz: Fantasztikus szimfónia. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Guttenberg György jazz-zenekarának és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 17: Wolfsthal-zenekar. 19.45: A jelenkor bécsi dala. Közreműködik Holm Grete szoprán, Hoffmann tenor, Wichart-énekes. 20.35: Brahms: A-moll vonósnyégyes és G-dúr hetese. 22.05: Korngold-jazz Grünhut énekessel bécsi divatos slágerszerzők műveit játssza.

Berlin. 20.45: Weinberger: Tavasz viharok c. háromfelvonásos operettjének közvetítése. 22—24: Táncc.

Königs wusterhausen. 21.15: Stravinszkij: Ödipus Rex című oratórium operájának keresztmet-szete. 22.15—24-ig: Táncczene.

Páris. 21: Offenbach: Gerolsteini nagyhercegnő, operett.

Prága. 20.05: A filharmónikusok hangversenye.

Kedd, január 17.

Beograd. 11: Rádiózenekari hangverseny. 12.05: Gramofon. 13.30: Hírek. 15.30: Fiatal írók műveiket olvassák fel. 16: Rádiózenekari hangverseny. 17: Előadás. 19: Mijovic Csernejida éneklő hangversenye. 1. Greensinov: Bölcsődal; 2. Puccini: Aria a Bohémek c. operából. 13: Hatze: Serenade; 4. Costa: Melódiák; 5. Hans May: Dal; 6. Marquzi: La Foleleta. 19.30: Gramofon. 20: Zágrebi áttvitel. 22: Hírek. Utána kávéházi zene.

Zágreb. 12.30: Táncczene. 13.05: Táncczene. Gramofon. 17: Szórakoztató zene. 20: Logar Miholiv saját hegedűműveit adja elő. 20.30: Mitrovics Ancika áriákat énekel. 21: Egyházi zene. 22.10: Táncczene.

Budapest. 9.15: Pathé és Rádus gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házi-kvintettjének hangversenye. „Skandináv zene“. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: „Divattudósítás“. Szunyoghné Tüdös Klára előadása. 4.30: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye. Közben 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.45: Francia nyelvoktatás (dr. Garzó Miklós). 6.15: Szórakoztató zene. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy Polgár Tibor. 1. Cimarosa: Titkos házasság, nyitány. 2. Donizetti: Lucrezia Borgia, ábránd. 3. Csajkovszki: Diótörő, szvit. 4. Pierné: Kis olomkatonák. 7.15: Harsányi Zsolt előadása. „Az olvasó levelet ír“. 7.45: A rádió külügyi negyedórja. 8: Chopin-élelművészeti Főiskola nagyterméből. 1. Megnyitóbeszéd. Mondja Matuska Péter varsói magyar követ. 2. Polonaise A-dúr. Előadja a Budapesti Hangverseny Zenekar. 3. Andante srianato et Polonaise. Előadja Herz Lili. 4. Zongoraszonáta h-moll. Előadja Ungár Imre. 5. Zongoraverseny e-moll. Előadja Kentner Lajos. 6. Mazurka op. 33. no. 2. Előadja a Budapesti Hangverseny Zenekar. Utána körülbelül 10: Pontos idő-

jelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházából, Vargha Imre énekszámával. Dalok: Bányai Aladár: Gyöngyvirágos kiskertben, Török R.: Fölnézek az égenjáró; Török R.: Nincs énnelem párom; Kalmár Tibor: Nem hiszem, hogy... Kádas György: Emlékszel-e, egyik nyáron; Lám, megmondtam... 11.15: Kalmár Tibor zenekarának hangversenye a Baross kávéházából.

Bécs. 12.40: Jeritza-lemezek. 15.30: Jungbauer szopránénekesnő dalokat és áriákat énekel. 17: Winternitz-zenekar. 19.30: Leoncavallo: Bajazzók című operája. 20.45: Az „5 Songs“ hangversenye a Ronacherből. 21.30: Montmartrei dalok, közvetítés Párisból. 22.30: Serenaders táncczene a Graben kávéházából.

Berlin. 20: Juana. Ettinger operája. Georg Kaiser szövegére. 21.10: Vidám óra. 22.15—24: Szórakoztató zene.

Prága. 21: Rádiózenekar Schwarz József közreműködésével. 22.15: Korunk zeneszerzői. Hangverseny.

Szerda, január 18

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari hangverseny (szláv zene). 13.30: Gramofon. 16: Rádiózenekari hangverseny. 17: Orvosi előadás. 19: Gramofon. 20: Baranovics Strizsenko Koseno c. operájának közvetítése a zágrebi színházról.

Zágreb. 12.30: Nyitányok. 17.30: Trió. 20: Baranovicsi: Megnyirva és megvágva (Strizseno—Koseno) c. operája.

Budapest. 9.15: A Budapesti Koncert Szaló-zenekar hangversenye. 1. Strauss János: Cagliostro Bécsben, nyitány. 2. Kálmán Imre: Hollandi menyecske, keringő. 3. Kéler éBla: Pillangóvadászati táncjelenet. 4. Sibelius: Valse triste. 5. A. Ketelbey: Gallantry, intermezzo. 6. Verdi: Othello, ábránd. 7. Mihályi Ignác: Balaton háborgása, ábránd. 8. Paul Lincke: Kvang Hsu, kínai induló. Közben 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Kéthelyiné Wakots Margit (ének) és Flesch Imre (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: A rádió d'árfelőrāja. 4: „Curtlené asszony munkája“. Fuchs István előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Szim-nov Szergej orosz balalajka zenekarának hangversenye. 5.45: „A kép“. Novella. Irta és felolvassa Falu Tamás. 6.15: Weile Bärkány Irma hangversenye: „Nyole nemzet népdala“. Zongorán kísér Polgár Tibor. 6.45: Olasz nyelvoktatás (Rallerani Bonaventura). 7.15: „Régi magyar bakancsok“. Vitéz Berkó István előadása. Közreműködik a m. kir. Mária Terézia I. honvédegylovezred zenekara. Friesay Richárd vezényletével. 8.30: Színműelőadás a stúdióból. „Mindig lesznek Juliák“. Komédia három felvonásban, 5 képből. Irta John von Druten. Fordította Stella Adorján. Rendező Odry Árpád. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — Majd: A Győri trió hangversenye.

Bécs. 19.35: Liszt Ferenc: Krisztus c. oratóriuma. Közvetítés a nagy zeneegyesületi tereméből. 21.50: Hermann-zenekar.

Berlin. 20: Birodalmi ünnep. 21: A rádió zenekarának és énekarának ünnepi hangversenye. 22.30: Szórakoztató zene.

Brüsszel. 21: Szimfonikus hangverseny Schubert műveiből. Rosamunda balett és befejezetlen szimfónia.

Bukarest. 21.05: Székely énekes hangversenye. Verdi: Miller Lujza. Schumann: Három dal. Dragoi: Népdalok. Thomas: Mignon, ária.

Leipzig. 21: Szimfonikus hangverseny. Szólístákkal, a műsoron Neubeck-művek. 22.05—23.30-ig: Falke-művek.

Csütörtök, január 19

Beograd. 9.30: Pravoszláv istentisztelet áttvitel. 11: Gramofon. 12.05: Gramofon. 13.30: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 15: Népiszkálások órája. 16: Rádiózenekari hangverseny (szláv szerzők művei). 17: Gramofon. 19: Előadás. 19.30: Gramofon. 20: Ljubljana áttvitel. 22: Táncczene.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy ifj. Roubal Vilmos. 1. Schubert: Rosamunda, nyitány. 2. Lehár: Arany és ezüst, keringő. 3. Jacobi: Leányvásár, egyveleg. 4. Vecsey Ferenc: Valse triste. 5. Lehár: A mosoly országa, egyveleg. 6. Dohányi: Nászkereszt a „Pierrette fátyla“ c. némajátékból. 7. Kiszely: Fehér orchideák. 8. Blankenburg: Induló. Közben 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Az Egyetemi Ének-

karok szólókvartettjének hangversenye. 4: „A tűz-erdő aranya“. Magyary Thoma István előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Horn János m. kir. kertészeti felügyelő: „A fiatal gyümölcsös gondozása“. (Gazdatanfolyam). 5.30: A Korál Kamaratársaság egyházzenei hangversenye a salétromucai református templomból. 6.55: „Mindennap icsodák“. Zágón István felolvasása. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Rigoletto“. Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerezte Verdi. A második felvonás után: Pontos időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. 11: Táncczene.

Bécs. 19.40: Gaudriot-jazz Medina Darióval. 20.50: Kuhnai: Dávid és Góliát harca c. melo-dráma. 22.10: Macho zenekar a Lehár teremből.

Bukarest. 19.40: Opera.

Prága. 21: A filharmónikusok hangversenye. Nussy szoprán-, Krás alt-, Riavec tenor- és Schwarz baritonékesekkel. Beethoven: D-moll szimfónia. 22.25: Jazz.

Péntek, január 20

Beograd. 11: Rádiózenekar. 12.05: Gramofón. 13.30: Hírek. 15: Gramofón. 16: Népdalok harmónikán. 16.30: A Makszimovics kvartett tamburica-kísérettel népdalokat énekel. 17: Gramofón. 19.30: Szokolelőadás. 20: Sztójánovics Petar szerzeményeit előadja a Gerassimenko, Sztetin, Dimitrijevic, Szelinszki és Mokranjac ötös. 1. A III. Szonáta 2. tétel hegedűre és zongorára. 2. Csellószó. 3. Két dal (Sztajics Nadezsda. 4. Kvintett op. 9. 21: Rádiózenekari hangverseny Sztajics Nadezsda énekművésznő közreműködésével. 1. Zaitz: Dubravka nyitány. 2. Mokranjac: Oszerbiából és Makedóniából. 3. Krsztics: Dalok a Kostanából. 4. Gotovac: Részlet a Dubravkából. 5. Krsztics: Szerb tánc. 6. Janko: Aria a Vratsara című operettből. 7. Senko: Seoska Lola. 22: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekarának hangversenye. Karnagy Szikla Adolf. 1. Adam: Egy napos királynő, nyitány. 2. Grünvald Ernő: La plus que lente, angol keringő. 3. Erkel: Bánk bán, egyveleg. 4. Beck Ferenc: a) Pizzicato polka; b) Valse lente. 5. Armandola: Modern balett szvit. 6. Fall Leó: Sztambul rózsája, egyveleg. 7. Hack: Őszi rózsák. 8. Oschlitz: Cigánytanya, induló. Közben 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: Kristály gramofónhangverseny. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak. 3.30: A rádió diákfőelőrája. 4: „Kerti pázsitok, sportpályák és repülőtérak füvesítése“. Dresdner Ivan előadása. 4.45: Pontos, időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Megyeri Gyula jazz-zenekarának hangversenye a Dunapalota-szállóból. 5.45: „A kereskedői hivatás“. Dr. Schack Béla előadása. 6.15: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 7: Munkásfőelő. 7.30: Az operaházi énekhangversenye. Karigazgató Roubal Vilmos. 8.20: „Egy élet“. Novella. Irta és felolvassa Voynovich Géza. 8.50: Rózsavölgyi gramofónhangverseny. 9.50: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Pogány Dezső jazz zenekarának és győri Vörös Misi cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból. 10.40: A Magyar Cserkész Szövetség angolnyelvű előadása.

Szombat, január 21

Beograd. 11: Gramofón. 12.05: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 15: A közönség kedvence lemezei. 16: Grujics N. népdalokat énekel. 16.30: Gramofón. 19.30: Rádióesevegés. 20: Rádiózenekari hangverseny: 1. Urbán: A táncnál. 2. Szedlacek: Beograd éjjel, egyveleg. 3. Szvoboda: A szerb nő, ábránd. 4. Lehár: Cárévic operettábránd. 5. Micheli: Csók az alkonyatban. 6. Leopold: Galaanterie keringő. 21: Hangjáték. 21.30: Hírek, majd gramofón. 22.30: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: A Mándits szalózenekar hangversenye. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. „Olasz szerzők“. 4: A „Rádió Elet“ gyermekjátészórája. 5: Szórakoztató zene. 6.15: Rádióamatőr-pósta. 6.45: Kuruc dalok. Előadja Pusztay Sándor és Bura Sándor cigányzenekara. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Lakmé“. Dalmű 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Delibes. Az I. felvonás után pontos időjelzés, hírek. Az előadás után időjárásjelentés, majd debreceni Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye a Pátria kávéházból Hercegh Béla énekszámával.

A innsbrucki FIS-versenyek alkalmi bélyegei

—o—

A Reggel Ujság számára írta:
Dr. Klemmer Paul

Ez év február 6—13-ig a „Federation Internationale de Ski“ — röviden FIS — az európai bajnokságot ski-versenyeket rendez Innsbrucknál. Az osztrák posta erre az alkalomra külön 4 értékből álló bélyegsorozatot bocsát ki, amely január 9-től március 4-ig Bécsben az összes postahivatalokban, azonkívül a tartományi székhelyeken, továbbá Bad Aussee, Kitzbühel és Schemmeringerban árusítva

Ezen bélyegek kibocsátásához nem nagy reményeket fűznek az illetékes kritikusok. Mert hiszen ez már rövid idő alatt a Seipel-bélyeg és a festő-sorozat után a harmadik jótékonyági kiadás, amely a mai gazdasági válságban a filatelistákon kívül bizony nagyon kevés vevőre fog találni. Az előbbi sorozatok nagymennyiségben visszamaradt tömegei e tekintetben eléggé intő példát szolgáltatnának.

A bélyegek ára a dupla névérték. A többlet a nyomorgó ifjúság felszólítására indított mozgalom jótékonycékjaira lesz fordítva. Ezzel még inkább érthetlenné válik ez a bélyegkiadás, mert a jótékonyági bélyegek erőltetett halmozása sohasem lehet eredményes. Ha még a FIS, vagy más sportcélokra adnák a fölösleget, akkor a sportemberek és egyesületek bizonyára szívesen vennék meg a bélyegeket, mert hiszen így egyúttal két célt szolgálnának: az anyagi támogatást és sportjuk propagandáját. Így azonban legfeljebb a bélyeggyűjtők albumaiban fognak ezek a bélyegek propagandát üzeni — aligha valami érdemleges eredménnyel!

Legvalószínűbbnek látszik az a vélemény, hogy — úgy mint annak idején a Rotary-bélyegek — ez a sorozat is csak bizonyos magasabb körök kívánságára lett kiadva és inkább csak reprezentációs feladata van.

Kár, hogy ily módon — a jótékony cél dacára — a filatelisták részéről is maradt meg fog ritkulni az érdeklődés a FIS bélyegek iránt.

A bélyegsorozat különben igen szép kiállítás és a következő négy értékből áll:

12 g. — kékeszöld; 24 g. — lila; 30 g. — vörös; 50 g. — kék, a ski-sport különböző jeleneteivel.

A bélyegekből 55.000 sorozat lett kiadva. A 12 g. bélyeg előállításához egy Uránia-filmet használtak fel, a 24 g. és 30 g. értékek pedig Rübelt Sothar, sportfőnök felvételei után készültek.

Az eladási ára 2 silling és 32 gr., vagyis kétszerese a névértéknek. A bélyegek március 31-ig használhatók a postaforgalomban.

—o—

Az összes Európa és tengerentúli hírnélvő szerinti is legolcsóbban szállítja: „Orient“ trgovina maraka Djordje Sigmund, Beograd, Terazija

ÜJONSÁGOK ÉS HIREK

Románia. A román postabélyeg 75 éves jubileumára emléksorozat jelent meg, amely az első kiadás ötkétféles bélyegének u. ánzása 1858-1933

felírással és egyes országrészek címereivel.

Ilyen kiállításuk a sorozat következő értékei: 25 bani, 1, 2, 3, 6, 7.50 és lei. A 16 lejes az 1003-as postaköcsi-bélyeg (Mi 139.) reprodukciója, mely az akkor felavatott új postapalota ez idei 30 éves jubileumára lett kiadva.

Luxemburg. Ermesinde hercegnő képét ábrázoló jótékonyági sorozat jelent meg 5 értékben. A kiadás nagysága 80.000 sorozat.

Lichtenstein. Három szép nagy bélyegből álló jótékonyági sor: 10 (+5), 20 (+5) és 30 (+10) C.

Francaország. A 3 Fr. bélyeg most új kiadásban jelent meg, amelyen a bélyeg alján levő név tisztábban látható.

—o—

„First day covers“

Az északamerikai bélyeggyűjtők egy új, különben igen érdekes gyűjtési módszerrel lepték meg a filatelistavilágot. Az új módszer szempontra követőit csakis azok a bélyegpéldányok érdeklék, melyek kiadásuk első napjának bélyegzőit viselik — tehát „elsőnapos bélyegek“, hivatalosan „first day covers“. A jugoszláv árvizes kiadásból tehát csak az 1926 november 1. lebélyezett példányok tarthatnak számot érdeklődésre; a magyar könyvnyomatosok közül csak azok, amelyek az 1871 május 1-i bélyegzővel díszelnek. (Mi, halandó bélyeggyűjtők mégis csak szerényebbek vagyunk — nekünk minden könyvnyomatos jó!).

Amennyiben az egyes bélyegek kiadási napja ismeretes, úgy az nem okoz fejtörést a gyűjtőnek. Bonyolódik az ügy akkor, amikor a forgalombahozatal napja ismeretlen; ekkor a gyűjtőnek kutató munkát kell végeznie, ami csak fokozza a gyűjtésmód vonzóerőjét. Amikor a gyűjtő a rendelkezésére álló levélanyagból a kérdéses bélyegforgalombajövésének legkorábbi napját megállapította és az esetleges még korábbi időpont megállapítása céljából további kutatásokat folytat — nemcsak egyéni célokra ér el, hanem a bélyeggyűjtők közösségének is szolgál. Sok az olyan európai bélyeg, hogy a tengerentúliakról ne is szóljunk, melyek pontos kiadási napja mindmáig ismeretlen — úgy hogy ez az első pillanatra nekünk bélyeggyűjtőknek is furcsa gyűjtésmód mégis csak sok filatelistára problémára fog fényt vetni.

Neupauer Ödön

—o—

Jugoszláviai és boszniai bélyegeket legolcsóbban vehet:

Briefmarkenhandlung F. PIRCHAN, Maribor

Gáspár István, munkatársunk, aki állandóan küldi önzetlen filatelistá szíveséggel Romániából az újdonságokat, híreket, cikkeket, most pályadíjaknak a következő szép bélyegeket küldötte: egy értékes Fiume-sorozat, három értékes magyar sort és 20 Memel bélyeget.

Bélyegpályázatunk idejét, mely most 10-én lejárt, meghosszabbítjuk többek kérelmére január 31-ig.

Meghívó!

Noviszádi Katolikus Olvasókör (Dudarszka ul. 18) értesíti t. tagjait, hogy f. hó 29-én 11 órakor tartja meg

évi közgyűlését

a kör helyiségében.

Esetleges indítványok a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal a kör elnökségénél bejelentendők.

Felkéretnek azok a tagok, kik esetleg a tagdíjaikat az 1932 évre még nem rendezték, hogy tagdíjhátralékukat a közgyűlés megtartása előtt rendezzék.

A vezetőség

Legszebb ajándékok

és egyéb töltött, drogus és fotó cikkek, órási váaszékban, a mai általános árdragulással szemben még mindig a régi olcsó áron kapható csakis **HYGIEA K. ZSIVOJNOVIC** drogeriában, Novisad Trg Osobodieria

NYILT TÉR*

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon jó barátoknak és jó ismerősöknek, akik felejtették én férjem, illetve apánk

Dr. Rózsa Miksa

úgyvédnek

tem-tésén résztvettek és részvételükkel nagy fájdalmunkat enyíteni igyekeztek.

Novisad, 1933. január 15.

A gyászoló család.

Arlejtési hirdelmény

A novisadi romkati egyházközség 1933. január hó 1-én vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel az egyházközségi tanács-termében (telepion udvar 2. sz.) nyilvános közértesítésre, a utaki uti kálvária erületéből elad 11 ház helyre felosztott parcellát.

A részletes eladási feltételek és tervrajz a hivatalos órák alatt 5 dinár felzárkása ellenében az egyházközségi irodában kaphatók.

Novisad, 1933. január 1.

A romkati egyházközség

Míg mások emelik én leszállítottam az árakat

FRATRICSEVICS JÁNOS

rőfőskereskedés

Novisad, Futaki ut 12. (az új Reitzer-palotában)
Nagy választék! Pontos kiszolgálás!

Művészi fényképfelvételek

VIG fotó-szalón

SOMBOR, Kralja Aleksandra u.

Betét-könyvecskéért

is több kisebb-nagyobb ingatlant kapható Ingatlanosere, Meesterhelt ingatlan rendezése, Dövebb felvilágosítást ad Vardar, Novisad Žiljeva čka ul 62

... UJ ! Felülmulhatatlan

Eddig rádióban még nem létezett

Amerikai

His Master's Voice

Superheterodyn modellek
Truppel Béla, Novisad

Autorizált képviselő

Duna ul. 10. Telefon 26-69

Gőzházának, gépalkatrészek villamos hegesztését vállalja úgy helyben mint vidéken

DARABOS LAJOS Beograd

Kralja Aleksandra 63

Uj ház

a város központjában két lakóháza, méltó helyi és külorsági udvarral és kerttel 1.000.000 dinárért sűrűn csapadékok miatt a legkisebb költségű csak 20.000 dinár kiegészítéssel az en felüli vételre a csapadékokat elvezető kapható. Bővebbet Vlaszka utcán Novisad Kralja Aleksandra dia 10

Külső és belső

kerékpárgummik

elsősorban külföldi gyártmányok nagy választékban gyári áron kaphatók:

Express J. Horváth

szaküzletében

Novisad, Pašićeva ulica 19 sz.

Kerékpárzománcozás
Varrogép Rádió Gramofon

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy ház munkáim üzletemet ugyanabban a házban a Banovina büfé mellett helyeztem át, mely alkalommal felhívom szives figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlízó gépeimre,

melyeken a legrovidebb időn belül elvégeznek minden megrendelést a legkisebb költséggel és kielégítően. Sűrűn esek ebben az ASZUROZÁS ÉS ENDLÍZÉS áron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszertűen végezek függöny és mindennemű kézimunka kontrollizást, ugyis intén vállalom perzsa és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szarmába vagy munkák felkísmeretes és gyors elvégzését.

Egyben értesítem a n. h. közönséget hogy az üzletemben vállalom **RUHA ÉS KÉLMÉ FESTÉST** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

özv. Nagyejeöné

előnyomda és kézimunkaüzlet

Novisad, Kraljica Marija u. 4. (Srpska Matica épület)

Hatottank emekenek megörzése a legszebb emberi erény.

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, világítással és falvédő szerkezettel (a lakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholnán bárhová vállalunk **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

«GOLGOTA» TEMETKEZESI VÁLLALATA

Novisad, Uspenzszka u 12. Telefon 26-90

MEGNYILT

Novisad legújabb művészi fényképezési intézete

Foto Boulevard

Művészi felvételek, csoportképek, elsőrangú kivitelben
Műterem
Novisad Boulevard, Kraljica Marije (Vardar palota)

Műhely és raktárhelyiségek azonnali

kiadó

GAUSZ JÁNOS, Novisad Futoski put 68. Telefon 25 34

1 ÜVEG

LYSOFORM

— 50 ÜVEG FERTŐTLENÍTŐ SZER

mivel ennyi idő alatt lehet belőle készíteni. Minden gyermeknek tudnia kell ma már, hogy a Lysoformot mindig oldatban (lásd használati utasítást) nem pedig koncentrált állapotban használják. Lysoform csak eredeti üvegekben kerül forgalomba.
100 gr 18.- Din., 250 gr 36.- Din.

A MI IRODALMUNK

A REGGELI ÚJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

Az anyanyelv

Ugy tűnik, hogy erről a kérdésről nem is lehet tárgyilagosan írni. Az anyanyelv az emberiségnél hasonló az anyatejhez. Hiszen azzal együtt szívtuk magunkba, ezért nem lehet azt felvenni, letenni mint egy többé-kevésbé kedvelt ruhadarabot. Ezért nem lehet kívülről szemlélni, hiszen lényükhöz tartozik, mint a különféle virágnak különféle illata.

Jellemző ránk, kifejez minket és a szépsége éppen különfélesége, mint a sokféle fa sokformájú levele.

Ahol sokféle fa és bokor van együtt, az nem erdő a maga egytónusu őseredtségében, hanem bűbajos liget, ami kulturát jelent a szébbnek finom kiválasztódását.

Ami a növényvilágban szép és hasznos, azt az ember a világ minden tájáról igyekszik a maga talajára átültetni. Ami az ásványvilágban erős és érték, az is közkinccs a föld bármely része termeli is ki magából; hogyne volna hát egyetemes érték az anyanyelv sajátos izü termése?

De lássuk, mi is voltaképpen az anyanyelv?

Anyanyelvünk ugy-e az, amelyen az első szavakat elgügyögtük: — mama... papa... csecse... adide...

Milyen mély, milyen őseredetű jelképei ezek a szavak a szeretet, a szépség és a vágy kifejeződésének!

Talán azért is van az, hogy első dadogásunk ugyszólván internacionális. Olyanféle, mint a sírás vagy a nevetés. Mindenki megérti.

A szeretet érzés, a szép iránti lelkese és a vágy, velünk együtt született a világra és ha ezt a három alapérzést valamely nyelven ánoztuk, magunkba szívtuk, magától értetődő, hogy ez a nyelv lesz érzelmi életünk legigazabb kifejezője.

Helyi, anyagi és még sok más tényezőtől függ aztán, hogy kizárólagos marad-e az egyén számára az anyanyelv, vagy megszerzheti-e a kulcsot más nyelvek csodálatos birodalmához?

Barbusse, úgy hiszem, csak franciául tud és bizonyal nem bánkodik ugy ezen, mint én, hogy csak magyarul beszélek.

Az író a szavak királyának érzi magát abban a nyelvben, ahol teljes és kincses a szóirodalma. Ebből az igazi nyelvhaszából más nyelvterületekre vitorlázni valami olyan léle birtoklás, mint a gyarmat. Lehet tárgabb haza kulturkereskedelemre berendezkedés és mint ilyen, hivatása van. Szükséges a nyelvimportőr, aki átmenti a mi nyelvünkre a világnyelvek kincseit és nagyszerű érzés lehet egy idegen költői világban való tallózás, eitekintve attól, hogy kulturális szempontból felbecsülhetetlen.

De azért az, aki csak anyanyelvén tud és marad a szavak királya, alkotás szempontjából az egyetemes kulturának kisebb értéke vajjon?

A történelem új határokat szabott a nemzetek számára és ez a szigorú ruhadarab megköveteli, hogy beleilleszkedjünk. Ez pedig nem lehetséges másképen, mintha kölcsönös engedményeket teszünk ezeken a ke-reteken belül.

Mert ugy-e, nem lehet a kisebbségi sorsba jutott magyar anyanyelvű írótól azt ki-

vánni, hogy írjon az új hazája nyelvén. Azt hiszem, ez nem is lenne kívánatos.

A nemzeti szellem, amely minden kulturát jellegzetesen áthat, csak kárát vallaná ennek az asszimilálódásnak. Eredetiségétől fosztaná meg és még elkeseredettebb kenyérharcot idézne elő egy szuverén területen.

A kisebbségi magyarságnak pedig — ezt nem lehet elégszer hangoztatni — szüksége van ebben a talajban gyökerezett íróra, szellemi vezetőire, akik éppen arra hivatottak, hogy közös sorsukat új életformájukban a világnak megmutathassák. Kellenek azért is, hogy a lelki megbékélést teremtsék meg azoknál, akiknek nehéz megszokni a kisebbségi sorsot.

De mindettől függetlenül is minél na-

gyobb szabadságot élvez egy kisebbségi nyelv, annál hamarabb talál önmagára, mint megnőtt gyermek önállósul, ha megmarad is benne anyaországára iránt érzett tisztelete és szeretete.

Meg kell hallgatni, szóhoz kell engedni minden embert, akinek mondanivalója van, a világ bármely nyelvén is tudja azt elmondani. A már kikristályosodott értelmi dolgokat nem befolyásolhatja többé nemzeti érzelem.

Az abszolút értékű alkotás mindig az Emberiségé és ezt az egyetemes végső törekvést mozdítjuk elő, ha egymásközt élő különböző anyanyelvű szellemi munkások elősegítjük egymás erkölcsi és anyagi boldogulását. Teremtsük meg a világ példájára azt az áldásos légkört, amely a béke és boldogulás egyetlen útja. Igyekezzünk megismerni egymást, hogy megérthessük és megszerethessük egymást.

A népek közti szeretet lényegében nem is hiányzik az együtt élő és dolgozó különböző anyanyelvű emberek között, de ezt felszínre hozni, tudatosá tenni, nekünk kulturmunkásoknak a kötelességünk.

Gergely Boriska

Ketten a légben

A rettentő dörrenésre még csak annyi időm maradt, hogy jobb kezemmel megrántsam a magassági kormányt. A gép majdnem merőlegesen emelkedett a felhők fölé. Ő pedig elválaszthatatlanul, görcsösen belémkapaszkodott. Éreztem reszkető testének melegét és a motor üvöltésének dacára úgy véltem, halom a szive dobbanását. A gép légesavarja süvöltve belekapaszkodott az égbe. A perzselő nap fénye mozgó reflektorként suhant át rajtunk. Kitekintettünk. Alattunk vörös-lila ködgomolyag — a gyilkos gáz. Bármerre nézünk, mindenütt csak ezt látjuk. A föld különböző pontjain egy időben robbanthatták szét a gáztartályokat és most már rajtunk kívül mindenki halott. Ez volt az új háború első s végső mondata.

Gépünket ekkor egy cyrus-felhő alá irányítottam. Levettem a gázt a motorról, mert a főlzálló meleg légáramlat miatt így is szépen ott lebegtünk a felhő alatt. Tízezer méter körül lehattunk, de nem törődünk most ezzel. A halálból kiragadt életünk oly édesnek tűnt fel, hogy bensőnk majd szét pattant a földöntúli örömtől.

Aztán vigyázva, lassan elengedtem a kormányt és a lány szemébe néztem. A csodaszép, a csodajó lány mosolyogva hozzám-simult, ajkaink összeérték és...

Igen, eddig eljutottunk, gondoltam magamban, körmömön próbálgatva a toll hegyét. Ez a toll egyáltalán nem fog rendesen. Talán majd emez. De ez meg túl hegyes és folyton beleakad a papírba. De itt jobbra, az íróasztal fiókomban, ha jól emlékszem, van egy doboz rond toll. Vagy nem itt van? Hova az ördögbe is tettem. Pedig ennek a novellának estére késznek kell lennie. No mindegy.

— Légy szives szaladj csak át pár rond tollért! Tudod milyent használok. De siess! ... Addig majd én megkísérlem megtalálni a tollasdobozt. — Még mindig nem jön ez a gyerek. Na végre. Mennyi ideig kell egy tollért várni. Már meg is száradt az írás. Várjunk, hol is hagytam el? Ja persze, hogy ott a repülőgépben ajkaink összeérték. Saj-

nos, úgy érzem, megszűnt az ihlet az íráshoz. Pedig a helyzet meglehetősen érdekes. Ketten a levegőben az imádott ideállal s az emberiség halott. Mi legyen tovább? De várjunk csak, biztos halott az emberiség? Mert valakinek csak fel kellett robbantani ott lent a tartályokat és valószínűleg volt esze, hogy megmeneküljön. Lehet, hogy repülőgépről elektromágneses hullámokkal csíholta a szikrákat, melyek a mérgezőgáztartályokat felrobbantották. Ez esetben összetalálkozunk itt a levegőben és mivel ő csinálta az egész mókát, heccelni fogja, hogy mi ketten még élünk. Működésbe lép gépén a gépfegyver és nagyon valószínű, hogy mi ketten mint kevésbé szakértők huzzuk a rövidet. Hát ennek egészségügyi szempontból nincs semmi értelme, főlőseleg zavart okozna és már csak magammal se lehetek annyira kegyetlen. Írja meg ő akkor ezt a beszámolót.

Tehát a világgylkos véletlen téves számítás folytán, vagy elkeseredésből, maga is ott fulladt a gázóceánban. Így rendjén volna a dolog, de most mit is csináljak én itt a szószeres értelemben vett kettesben. Legjobb lenne tán a könyökbevéágási felébredéssel megoldani e feladatot. Aztán a levegőben való családalapítás is az eszembe jutott. De hát ez egy rossz vicc, mit a mesébeli pofon folytatólagos tüneményének tulajdonítanak. Ilyen komolytalan témát tehát nem karcolhatok fel. De van egy fényes megoldás. Az eljövendő boldogság tudatában aszkétikusan mindenről lemondani, megvetni magunkban az ambert, mely a gyilkolás csiráját hordozza magában, megölelni egymást, megrántani a sülyyedési kormány, belerohanni embertársamk temetőjébe, örök re összeölelkezni a halállal. Ez legalább egy biztos állapot, nem ugy mint az, amit életnek nevezünk s csak akkor jövünk rá, hogy álom volt, amikor már elmúlt. Ez nagy szerű s igazságos megoldás is volna. Valóban, miért is érdemeljük meg mi az életet, amikor annyi ezer jobb, értékesebb ember ürgemódre belefűlladt a gyilkos gázba? De egy nagy és jelentős baj van. Így rögtön vé-

ge van a novellának. A főszerkesztő azt mondja majd, hogy csekély terjedelménél fogva nem felel meg. Az olvasó pedig azon a véleményen lesz, hogy soha többé nem olvassa el az írásomat, mivelhogy ily tragikus elrontottam az események végét, amikor ő a legszebbt várta. Meg hogy elég szomorú maga az élet s ő ha olvas, nem könnyezni, hanem szórakozni akar. Igaza van neki is. Miért ne olvasson szépet. De mi is lenne az a szép. Mondjuk talán így. A rózsaszínű cyrus-elhők árnyékában hajókázunk tehát mi ketten két három héti; körülbelül addig, amíg a mézeshetek tartani szoktak.

Mit eszünk? Ugyan kérem, ilyenre optimista ember nem gondol. Csókból is meg lehet élni. És aztán? És aztán megvárjuk, zom. Én nem szólhatok, hiszen neki is tar-a mérges gázokat és akkor szépen leszállunk. Ketten vagyunk a föld hátán, mint Adám és Éva, vagy az udvariasság kedvéért (hisz azóta haladt az emberiség) mint Éva és Adám. Igen, így ketteskén sétálunk a föld

hátán. No és a holttestek, — szől közbe a rosmájú én, — idillikus környezet. Azon is lehet segíteni. A rettenetes gáz mindent, sőt az épületeket s a kultúra minden nyomát is megsemmisítette, hamuvá változtatta. (Mi az egy gáznak?) Tehát ketten maradtunk az édes anyaföldön, hogy megteremtjük a jövődőt jobb, nagyobb hivatott nemzedéket. (Programnak elég szép!)

Megkeressük az Édenkert az almafájával és élünk boldogan, amíg — no de az egészet szépen megírták már előttem. Nincs értelme plagizálni. Tehát csak maradjunk mégis a repülőgépből. De mit is csináljunk? Valamit csinálni kell, mert kíváncsi rá az olvasó. Tehát azért se mondom meg. Senki se kényszeríthet arra, hogy beszámoljak bizalmi ügyeimről. Hol is hagytam el ajkaink összeértek és...

Vigasztalásul tehát kitétem a három pontot. A többt mindenki képzeletére bízom. Én nem szólhatok, hiszen neki is tartozom annyi titoktartással.

Kovács Sz. Zoltán

Az egér

Vigjáték egy felvonásban

(Folytatás)

Jelena (lapoz a könyvben): Eljutottunk egészen az elefántig.

Pérics: Erre lesz a legkevesebb gondunk. Ezt igazán könnyen és gyorsan le fogjuk győzni.

Jelena: Hogyan? Az elefántot le fogjuk győzni? De hiszen az elefánt nagyon erős!

Pérics (mosolyog a kislány nyítván): Nem, nem az elefántot, hanem a természetrajzot.

Jelena (csak most fogja fel): Áááá! A földrajzban pedig egészen... (lapoz a Amerikáig jutottunk el.

Pérics (leül az asztalhoz): Amerika nagy ország, de egy hét alatt átmegyünk rajta.

Jelena: Egyáltalában nem nehéz az egész... De... (leverten) a matematika! Az ismeretlen kiszámítása, a gyökvonás — jaj ezt igazán nem tudom megérteni.

Pérics: Na nézd csak! Pedig ez olyan könnyű!

Jelena: Igazán nem tudom, hogy az emberek már törlik a fejüket ilyen buta és szűk ségtelen dolgokon... Szereti a matematikát, tanár ur? Uff... én rettenetesen gyűlölöm!

Pérics (magának): Ép az én tárgyam az ellenszenves nekik! Nincs más hátra hazudnom kell. Hááát... mindenesetre, van szebb tantárgy is.

Jelena: Tehát tanár ur nem matematikát tanít? (Vigan.) Hát ez nagyszerű! Én bizony, tetszik tudni, csak ettől félttem!...

Pérics (akinek kellemetlen az ügy): Áaaa... és miért kérem szépen?

Jelena: Hát tetszik tudni, én még egyetlen matematika tanárt sem láttam, aki szimpatikus lett volna. Elsősorban is a kezük mindig krétás... aztán meg szemüveget hordanak, meg kopaszok... és ez olyan csunya... Aztán meg milyen furcsán öltözködnek! Min dig gyűrött a keztyűjük, mint a rétes, meg aztán...

Pérics (megnézi a keztyűjét): De talán még sem mind ilyenek? Látja, én nem vagyok kopasz és szemüveget sem viselek.

Jelena: De nem is számtanár!

Pérics (végigsimogatja a haját): De igen, az vagyok. De hát ha már a számtan olyan ellenszenves, akkor azzal külön fogunk foglalkozni.

(A hátsó ajtónál átmegy Katica és visz valamit. Mikor már csaknem el megy, megáll, kukucskál és halgatózik. Pérics közben folytatja.)

Hát kérem, üljön le... üljön csak ide közel mellém, hogy barátságosan beszélgesünk. (Jelena leül.) Hát tudja... na, maga azelőtt gyerek volt. Most pedig a betegsége

után megerősödött és teljes felesztendővel idősebb is. És aztán az ember a betegség után rendszerint nemcsak testileg, hanem szellemileg is fejlődik. És maga szellemileg olyan szépen fejlett. (Katica: Nahát a szemtelen!) És aztán... maga már érettebb kislány. (Katica: Ahá! Érettebb!) És már érettebb is ezekre a dolgokra és nem fog olyan nehezen menni. (Katica megvetően: Hogy nem szégyelli magát!)

Jelena: De hogyha nem szeretem!

Pérics: Nem tesz semmit! Csupán akar-ni kell... Maga pedig akarja, nemde? Én majd megtanítom arra, amit nem tud. Természetesen ez kezdetben kissé nehéz, később azonban könnyebben fog menni, és néhány hét múlva pedig minden megy, mint a karikaesapás. Lehet, hogy ép azt fogja megkedvelni, amit most nem szeret. De mindenképp (atyai jóindulattal megsimogatja a haját) fontos, hogy bennem bizalma legyen, sok bizalom és teljesen átadja magát a tanulásnak.

Katica (felkiált és egy üvegedényt leejt a földre.)

Negyedik jelenet

(Előbők és Katica)

Pérics és Jelena (hozzáfutnak): Mi az? Mi történt?

Katica (az ajtóból): Se... se... semmi! Azaz hogy... éppen most szaladt el erre egy kis egér.

Jelena (csodálkozva): Egér?

Pérics: Ugyan, hát annyira fél az egérettől? Igaz, hogy ez a nő ismert gyengébb.

Katica (ellenszenvesen és jelentőségteljesen): Van a mi házukban patkány is tanár ur! Van bizony!

Jelena: De Katica, miket beszél? Micsoda egerék, micsoda patkányok? Hígyje el tanár ur, egy szó sem igaz az egészről!

Pérics: Nem tudom, mit gondoljak.

Katica (összeszedve az üveglarabokat): Hát ami az egeret illeti, talán csak úgy látam. De patkány? Patkány... Az van a házukban. És rellig nagy és veszedelmes patkány!

Pérics: Mi sem könnyebb annál, mint a patkányt megfogni. Csapdát kell elhelyezni a részére.

Katica: És aztán megfogja saját magát!

Pérics: Hát természetes! (Visszatér Jelenához, az asztalhoz.)

Jelena: Még sohasem volt a házuknál egér vagy patkány.

Katica (fenyegően beszél maga elé, a közönség felé): Na várj csak te ronda undok patkány! Majd gondoskodom én a te részre csapdáról! (El.)

Ötödik jelenet

(Előbők, később Jevroszima és Ljubica.)

Pérics: Ma még pihenünk, azután pedig holnap szorgalmasan munkára!

Jelena: Ma kissé még ismétetni fogok. Itt van a fizika (levesz egy könyvet az állványról) és a német... és

(Jevroszima és Ljubica a hátsó ajtón belépnek. Jevroszima tapsol.)

Ljubica (vidáman): Itt a nagyanyó!

Pérics (hozzálép és keztesókol): Kezét csókolom, nagyanyó!

Jevroszima: Isten éltesen, gyermekem! Hozott Isten! Eppen most szót Ljubica, hogy itt van és gondoltam minőrt jövök üdvözölni. (Jelenához:) Eredj Jelenám, eredig galambom a kertbe.

Jelena (a könyvekkel a hóna alatt, ug-rándozva el): Megyek, hogy átvegyem kicsit a tanulókat.

Pérics: Ljubica kisasszony már sokat mesélt a kedves nagyanyóról és nagyon örvendek, hogy megismerhettem.

Ljubica: Nagyanyó is nagyon örvend. Jevroszima: Igen, nagyon örvendek, mert... (Ljubicához) Ereggy csak te is gyermekem, hagyj egy kissé magunkra bennünke.

Ljubica: Megyek, nagyanyó, megyek! (Széket visz Jevroszimának.)

Jevroszima: Köszönöm, gyermekem, köszönöm... Haj, haj, bizony nehéz már az ilyen öreg fehérszemélynek. Bárhogy is igényes az ember, alig tudja magát a lábán tartani. (Leül.)

Pérics (színtén leül): De legalább boldog, nagyanyó. Pompás gyermekek veszik körül.

Jevroszima: Oh, bárcsak már a dédunokáimban gyönyörködhetnék... No, majd megadja az Isten... Munka a napok... Nem is tudod, fiam, milyen gyorsan megöregszik az ember... Lám, emlékszem, amikor lány voltam még... mintha csak tegnap lett volna... A te nagyapád akkor még legény volt... szép gyönyörű szál legény... Tudod, mi jóbarátságban voltunk és a táncba is együtt jártunk.

Pérics: Ezek minden bizonnyal szép és kellemes emlékek lehetnek.

Jevroszima: Ma is emlékszem, milyen szépen járta a kreutz-polkát. Ha mi táncra perdültünk, mindenki csak ámult... nem is tudni, kit bámultak jobban... És aztán... mikor közelebb kerülünk volna egymás hoz... tudod fiam... ha a szülők nem értik meg a gyermekeket...

Pérics: Bizony az a legrosszabb, ha a szülők megakadályozzák a gyermekek boldogságát.

Jevroszima: Hát látod... azért is örvendek olyan nagyon... mert Ljubica mindent elmesélt nekem... megmondtotta azt is, hogy szerették egymást és aztán vigyáznotok is kell... igen, az én fiam kicsit hirtelen ember és nehezen lehet vele kijönni... de nagyon jó apa. Csak hallgassatok rám és mindent elrendezünk. Én majd megpuhítom a fiam szívét... Mert ő bizony hallani sem akar a Ljubica férjhezmeneteléről... De csak lassan, türelmesen, bízzatok rám magatokat.

Pérics: Oh nagyon köszönöm, nagyanyó! Olyan hálás vagyok nagyanyóknak. S meg vagyok győződve róla, hogy meg fogja győzni a fiát... Hígyje meg nagyanyó, hogy én nagyon szeretem és becsülöm Ljubicát.

Jevroszima: Tudom... tudok mindent, amit mondani akarsz... A szerelemnek mindig ugyanaz a szótára. Egyik nemzedékről a másikra mindig megújódik, századokon át. Én szeretném még azt a boldogságot megérni, hogy Ljubica otthont talál... És az örömmöm annál nagyobb, hogy te az én Szté-vom unokája vagy. Mit tegyünk... A sors úgy akarja, hogy családaink rokonságba kerüljenek egymással, akár a harmadik nemzedékben is. Én kívánom nektek, hogy boldogok legyetek... Gyere, gyere fiam, hogy megáldjalak.

(Folytatjuk.)

Kocsa Miloje

(ford. Csuka Zoltán)

állunk szemben. Azt hiszem, azóta is kezdi elfogadni némely ember a köszönősemet az uccán. Kezdenek respektálni. Holott nincs miért. Az érdem ezuttal is a szedőimé, akik „messiásunk” helyett „módosításunk”-at szedtek.

És azt sem én írtam, hogy:

„Mert a régi hazugságát, amelyekkel orvosságot vállalt, csak újabb és újabb hazugságokkal igazolhatja.”

Nem én írtam azt, hogy

„orvosságot vállalt”,

hanem csak azt, hogy

„azonosságot vállalt.”

A szedők azonban tudják, hogy ez a szó nekem rögzismém s így előbb-utóbb lejáratom magamat vele, egyhangúvá, unalmassá válhatok. Ugyanakkor azt is számon-

tartották rólam, hogy az „orvosság” szót melyet soha életemben le nem írtam. Helyesebben vélték ennélfogva, hogy azonosság helyett ezuttal orvosságot szednek. Ami ezeken a nátházásos téli időkben valóban nem mindennapi körültekintésre és elővigyázatosságra vall. Ha nem használ, ártani semmiesetre sem árthat. Ajánlom mindenkinek.

Egyszóval, nincs okom a panaszra. Legfeljebb azt panaszolhatnám fel, hogy engem a szedők nem respektálnak. Azonban: „akit respektálnak, azt nem szerethetjük”, írtam éppen én egyszer valakinek, akit szerettem. Jelen cikkem ennélfogva némi stílusteremtést mutat, a címre tekintve. Ettől azonban most tekintünk el. A fő az, hogy a szedők szerelmek. En is őket.

Kisbéry János.

Csuka Zoltán Tűzharangja

Az íróknak egyik része idegenkedve húzódik vissza korának küzdelmeitől, sőt sokszor tartalmát meghatározó ideológiájától is s írásaiban befelé fordult nézőssel és hallgatással lelkének sajátos kagyilózugását adja vissza, melyből csak nagyritkán érezhető ki a kor tájhangulata.

Ezzel szemben a másik rész, melyet a progresszív polgári írók és kritikusok képviselnek — de még inkább a marxista irányhoz tartozóak — azt vallja, hogy az írás elszegődöttjei nem menekülhetnek el a kor feladatai elől az individuális szépségek megkövüléseibe, hanem vállalniuk kell a vezető harcot a kor igazság mellett. Szerintük a líra elvesztette egocentrikus jogosultságát s a kicsiny én-horizont helyett: tágabb látásmódú kollektív tartalommal kell gazdagodnia, hogy jégot formálhasson a fennmaradásra. A költő tehát nem vonulhat el a szép és tájadalmas szépségek szigetére, hanem álljon csatasorba, legyen a kor nyugtalan és nyugtalanító lelkiismerete: bátorhangu harangverője a kor igazságtalanságoknak.

Csuka Zoltán, ha nem is minden tekintetben, az utóbbiak közé tartozik.

Már elindulásának másnapját a harc vette be. Hogy eleinte Kassák oldalán találjuk, mit sem von le előző megállapításunkból. Erős egyéniségével csak azért csatlakozott hozzá, mert aktivitásra született. Az aktivitás tehát nála nem kölcsönvetés vagy divat. Ezt igazolja egész pályafutása is. — Más annyi nehézség közben, amennyit Csuka megélt, már százszor elvesztette volna a kedvét. Ő legfeljebb szomorkás mosollyal bucsuzott el az állomáson s felemelt fejével és napbanéző tekintettel elindult a vonat felé.

Az eredmények egész sora dokumentálják, hogy Csuka komolyan vette a küzdelmet s nem ismerte sohasem a megtorpanást. A sötétség és halál szó — igazán — nem tartozik szótárába. Még halott édesatyja sírjára gondolván sem érzi az elmulást, hanem a piros pipacsokat látja maga előtt, amint milliárd sorban — minden emléken túl — folyton az élet felé menetelnek. Aki e költeményt olvassa, annak éreznie kell, hogy Csuka nem tettei magát. Urवानez áll az intellektus komor látomásaira is. Itt sem tudja magát megtorpanni s a leszűtöttebb értelmi víziók végré odabigyeszti az előverdő, szebb jövőbe vetett reménységét. Megingathatatlan optimista. Ez az optimizmus vonul végig összes kötetében. Még a szegénység-szavú Fundamentumon is. Szinte szeretnők többször megfogni a kezét s azt mondani: ne tovább — így szó és egész amit csinált. Még ha nem is kedvére való. Mennyire megfogja pl. lelkünket Távoli kiáltás c. verse, melynek tájhangulatát nem rontja el. Vagy a Likai robotosok dala, melyet elővastam említek szerb ismerősömmel, aki csodálkozva kérdezte tőlem: hogy tudta Csuka annyi komor realitással és érzéssel

megírni e tőle teljesen idegen emberek nyomorult tengődését?...

Mi megértjük nagy optimizmusát. A harcok költők az optimisták soraiból kerülnek ki. Csuka mindenképpen hisz a kollektív emberiség szebbjövőjében. Még akkor is hinne, ha logikája tiltakoznék ellene. Mert ezzel a nagy hittel született a világra. S ez a hite oly erős, hogy elveszi értelmi jermiadjainak szuggesztivitását. Ott, ahol a sötét profeciák tűzharangját kongatja, nem tudunk döbbenet rettentel magunkba törni. Erezzük, hogy az intellektus lengeti a reánk szakadt fekete éjszakában tűzcsóvját.

Csuka, midőn korának hibáit ostromozza, inkább szónok mint költő. A szónoki páthosz erősebb benne, mint a költői hévömlés. Sorait az intellektuális tiltakozás és felháborodás löki ki s nem a proféta-költő megszálloottsága. S éppen azért kevesebbet ad, mert szertelen áradása. A kegyetlen megszálloottság kihajigált gőzölgő, tűzes szócafatjain ott érezzük a gyötrelmes vajudás nyers vérszagát. S együtt szenvedünk a megszálloottsággal. Csukánál értelem látványosságot kapunk. S nyugodtan tekintünk fel rá. Nem meakulázunk, amidőn korunk lelkiismeretének kiáltását zúgatja felénk. Ha az arca ki is pirult s ha szeméi csillognak is, érezzük szavai józanságát. S a józanság pedig nézőjével ölelkezik. Annál a Csukánál, aki kivételes költő, de akkor, amidőn spontán dobja ki magából verseit.

De ime közelebbről a kötet:

A Ma tűzharangja kong. Biazító vészharangja tűzvörösen gyűrtök szót a bevezető költeményből s komor-feketen borong és imbolyog a Látomások versei fölött.

Tűz van! — hallunk egyre — Ez az egész mai világ! De aki semíthetne oltásra hogyan miént színe? Hiez nem az ő háza én. Tovább áldozól hát a kőzombösszeasztalá-

Némák az utak...

Némák az utak boros ősz estén; tört fejtől egy elhagyott sírnak az őt méhéből kelt lidércnek sírnak karesú virághősök kora estén.

Abús hervadás a természet testén óriás kigyóként vonaglik, mecsdul, s tehetől a föld meghorpad a kintul tar hegy-völgyeit rőt avarral festvén.

Halotti lenel borított be mindent, és a fojtó ködfátyolon keresztül rémlik: szemed hívó sugara rezdül...

S míg az elmulás harangja kong itt lent, a szivem mélyéig áfult láz hat át, mert virág-lelked árasztja illatát...

Zita Sándor

nál, annyi nem-törődéssel, hogy az már egyenesen gonoszság, mert antiszociális. Pedig, ha akarná, fel tudná ésszel érni, hogy nem holmi apró tűzről van szó, hanem hatalmas tűzvészről. — Eg a prairie! — A tűz a góckból gyilkos lángerekben és lángpatokban marja magát széjjel s már a perifériákat nyaldossa, harapdálja.

Mindent tudjuk, számtalanszor olvastuk és olvassuk ma is, ugy Csukánál, mint másoknál, de már megszoktuk — már nem is halljuk — igazában: nem is akarjuk hallani, mert ilyesmi kellemetlen s mi nem szeretjük a kellemetlent, csak a megnyugtató narkotikumot, mert bármily pesszimizmussal is vert meg bennünket a születés, nem hiszünk, nem tudjuk hinni, hogy reánk szakadhat a megjövendőlt rettenet, mert öntudatunk alatt, minden nyomoruságunkon is túl — élni-élni akarunk. Az élet Teremtője nagyon jól tudta mit csinál, midőn az élet érdekében: majd-csak-lesz-valahogy-gyal küldte le az embert a földre. Enélkül a munkánélküliek páriáiból már senki sem volna a világon. De nem azért öntudatos társadalmi lény az ember, hogy állati és öngyilkos közömbösséggel várja be a kataklizmát, hanem, hogy összeálljon és segítse egymást. Ezért szólaltatja meg a költő az emberiség lelkiismeretét, a tűzharangot kongatván:

Tűz van! — Tűz van! — S a zürzaveros össze-visszakiabálás tovább terjed, az első költeményből átlobog, átharapódzik a következő verséptéményekre, beleharap tetőzetükbe, gerendákat rágicsálja, végigszalad a szemöldökfán s egyszerre sisteregve, recsegve, ropogva fellángol a fekete éjszaka. Tűzeket látunk, sok egyforma tüzet — egymásbavonagló, — nyaldosó és gyűrődő láng szóródást — éjszakát bevilágító végigéget — s kormos gerendákat, akár megszenesedett csontokat, bordákat, de csak néha tudunk visszaemlékezni, hogy az a ház itt állott s az meg amott, annyira egyformára üszkösödött és pernyésedett a tájéuk.

Kitergetjük impresszióinkat: inkább egyetlen tájkép tűnik élénk, mint külön-külön képek külön tájhangulatokkal.

Ez Csuka, amikor tűzharangot kongat s vajjon melyik kötetében nem kongat s igaz lenne-e önmagához, ha nem így cselekednék?

E témaciklus kétségtelemül fejlődést mutat. Tisztább és maradandóbb költeménykonturokat kapunk s még mindig bőszavú, cseppet sem takarékos áradása mellett: rögzítettebb impressziókat, (Költők fel a fej fel, Előretolt állásban.)

Az aktuálítások megéneklése a Mindent legyűrő fiatalság c. kötettel szemben szám és nivóbeli leszűrényedést mutat. (Kreuger. A halálsugár, Edison.)

A szerelmi líra, ha ugyan így nevezhetjük Csuka e témakört érintő poézisét, ezzel szemben tisztulást és gazdagodást mutat. Az új terem világosabb, az elhelyezés sokkal rendezettebb és a teremhangulat marasztalóbb és egységesebb. Csuka idetartozó költeményeiben a nő, mint az élet szerelme, kollektív elmélyülést kap. Versei nem arról vagy arról a nőről szólnak, hanem a nőről, aki volt, aki van s aki lesz — aki örökké jön felénk s aki, ha minden percben örökké indul is tőlünk, el nem hagy soha.

Az előbb említett három témakörrel már előbb is találkoztunk. Testvére képei a lóganak a Mindent legyűrő fiatalság emléktérmeiben. De még régebbi szobákban is találkoztunk velük.

Mikor újabb kötetet veszünk kezünkbe, új tájhangulatokat keresünk. Itéletünkben ez a mértéke annak, hogy az elmuló idő hozott-e pozitív gazdagodást. A Tűzharang ebben a tekintetben nem je'ent számunkra csalódást. Az andersonien fehér és meszeszerűen csillogó Husvéti szánutató, a markáns realitásu Likai robotosok dalával, a Csárdással, az Orosz románccal s a perasti versekkel együtt Csuka legzsebb és legértékesebb versei mellett fogjuk emlékeztetőben megörizni.

Szigeti Károly

Dezső bácsi postája

Fischer Mariska. Nagyon jól fejtett meg a legutóbbi számban megjelent „Tükör írást”, abban tényleg az áll, hogy én a rossz gyerekeket is szeretem egy kicsit. Hogy — mint írod — „nagy lány” létedre még jobban csodálkozhas a dolgon, kifejletem, hogy nem kicsit, hanem nagyon szeretem a rossz gyerekeket is. Mert én azt állítom, hogy rossz gyerekek egyáltalán nincsen, sőt a felnőttek között is nagyon kevés rossz ember akad. A gyerekek legfeljebb csintalanok, vagy pajkosok, akikre sokszor haragudhatunk, de azért őket is csak szeretni lehet. Minden emberben van jó és rossz és minden attól függ, hogy az élet, vagy a környezet a kettő közül melyikből csal ki többet belőle. Azokból a gyerekekből, akiket sokan most „rosszak”-nak gondolnak, akiket is jó ember lehet, mire felnőnek. Ezt azért állítom ilyen merészen, mert én is ismertem egy gyereket, akinél csintalanabb és pajkosabb kevés nyargalászott eddig a noviszádi utcákon. Aból a gyerekekből már rég bácsi lett még pedig olyan bácsi, aki a világon senkit megbántani nem tud még azt sem, aki őt bántja.

Wengrin Ági. Nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy a Freund Margitka kislány. Igaz, hogy nem két méter hosszú, de azért olyan kitűnően zongorázik, hogy az óráskok is irigyelhetik érte (különösen az olyan óráskok, akik nem tudnak zongorázni). Remélem kötelességnek tartod, hogy mindazoknak, akik néked levelet írtak, te is levélben köszönd meg a szivesességét.

Nagy Mállykúti Ella. Köszönöm a szíves meghívódat. Legközelebb ha Szepta felé vezet az utam meglátogatlak. A rajzot kopirozva is beküldheted.

Koparecz Juditka. A versed nagyon szép, csak éppen az a hibája, hogy nem vers. Nincs benne rím, már pedig mi a Tündérországban még nem tartunk ott, hogy rímmel verseket írjunk.

Varga Editke. A neved tévedésből maradt ki a Tündérorzágból. Lehetőleg úgy intézd a dolgot, hogy a megfajlás legkésőbb csütörtökig ideérjen, mert ha később érkezik, a nagy anyagtörődés miatt bizony kimaradhat.

Szvidereczki Béla. Mondhatom nagyon elismerit az a hír, hogy nem akarsz rendesen táplálkozni. Nemcsak az bánt, hogy emiatt lesoványoszol, hanem főleg az, hogy te, akit jó fiúnak ismernek kézakarva szomorúságot okozol szüleidnek. Még sem izleled az ételt, csak kijelented, hogy nem kérsz belőle. Sokkal keményebb legénynek

szondoltalak, sem hogy ilyen kicsiségek miatt bánatot okozz másoknak. Nem is tudok hinni benne és kíváncsian várom Tibor legközelebbi levelét.

Vuesettes Zeivkó. Nem feledkeztem én meg rólad Zeivkó pajtás, hiszen minden egyes Tündérországban foglalkozom veled. Ha kicsit csintalan, de azért okos és kedves gyerekről írok, ott mindig rólad is szó van. Nemely dologban azonban nem merek véled vitába szállni, mert attól félek, hogy magamra haragítom a lányokat, attól pedig mentsem meg az Isten. Legutóbbi levelodban például ezt írod: „Én azért nem nőstülök meg soha, mert aki nő, azzal mindig veszteszik a felesége”. Né, Zeivkó emiatt szorulsz a lányoktól. A nőtám iránt is érdeklődsz, hát megmondom, fogadjunk, hogy nem ismered. Ugy kezdődik, hogy: „Moldovai lombos erdők árnyában”. Tovább nem folytatom, mert a lányokat dícsérem, akikre pedig te haragszol.

Radó Irénke. Köszönöm kedves üdvözlődet. Többször megírtam már, hogy nem haragszom azokra a gyerekekre, akik a szüleidben elhanyagolják a játéka miatt a Tündérorzágot. A szünidőt azért találták ki a világ legokosabb emberei, hogy a gyerekek nyugodtan játszassanak reggeltől estig. Én legfeljebb azokra haragszom, akik a diákok szünetjét tanítással, vagy leckeadással rongják el. Hogy pedig az mi lehet, amiért én a gyerekekre is meg tudnék haragudni, — bevallom — hirtelenében magam sem tudnám megmondani. Icu csókoltat és kérdi, el tudnád-e zongorázni a nótáját, amely így kezdődik: „Nincsen pénzem, sem dolgom, vedd meg pajtás a dolmányom”. Szép nótá, sőt részben igaz is, mert Icu-nak pénze nincs, dolmánya még kevésbé. De azért mégis hitelezői csalást követne el, mert nemlétező árut kínál megvételre. Tudnillik dolmánya sincs néki, hacsak a tenyérvényi kombinét nem tiszteljük meg a „dolmány” elnevezéssel.

Schumacher Lilla, Boros Ilonka, Jelenik Géza, Labányi Etelka, Wengrin Ági. Köszönöm a nékem küldött szép rajzokat. Erdős Ilonkának pedig a szép Miki egeret, amely Icu legkedvesebb játéka lett. Abraham Juliska és Béla, Bogdán Zsuzsika, Fürjes Károly, Greya Olga és Margitka, Gerő Magdus, Hejtuska Manci, Kömendi Gizike, Nagy Mállykúti Ella, Nagy Gyömrő József, Szabó Ferikó és Béla, Tharzó Jánika, Torna Etelka, Tomicses Zsuzsika, Willi János, Holpert Maca, Kálfar Mariska, Szilágyi Laci.

Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérország táborában. Aki közlötök eddig elmu-lasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

Tündérország

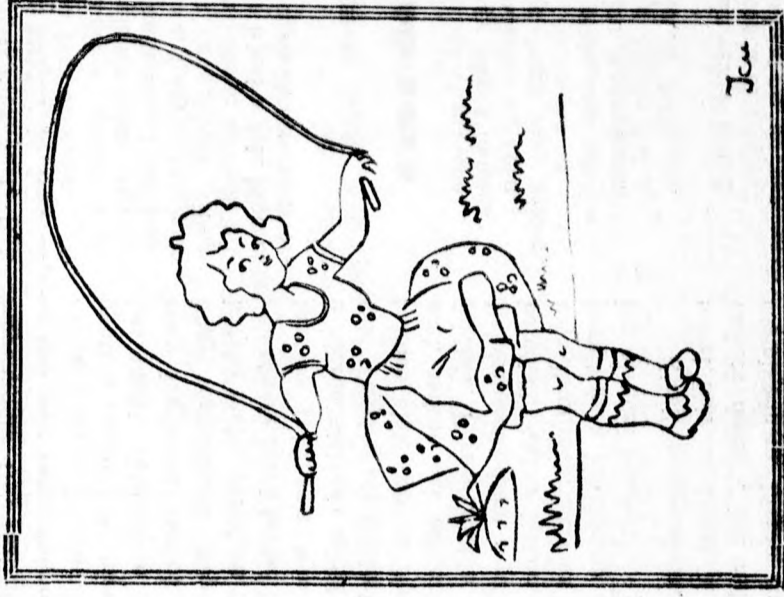
A hetedik újság vasárnapi ingyenes melléklete. — Szerkesztő: Dezső bácsi

Téli mulatság

Írta Dezső bácsi

Odakint zug a hideg szél,
Hozza a zord telet,
Fogócskára, labdára most
Condoini sem lehet

De azért az ügyes kislány
Most is vig-n játszik,
A szobában ugtra bugrál,
Mint a képen látszik...

Fessék ki a tornászó kislányt izléstelen szerint! A testményt azután küldjétek a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri

A testpályázat szobolcai nyertese a szabolcai Ruti cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

A beklődő neve és címe:

hogy leírt az égigérő várból, látja ám, hogy két hatalmas hegy van ott a síkságon, amiket nem látott még eddig.

Amint közelebb ért, csak megismeri bennük a fiát, meg a lányát hegyvé váltózva. Megöleli őket, előbb az egyiket, aztán a másikat, hát erre a hegyek csak morogni kezdenek.

Azt morogták mind a ketten, hogy az a kis templom a Mátra lábánál az oka mindennek.

Hej, de mérges lett erre az óriás! Fel-emelte a lábát, hogy menten eltapossa azt a kis templomot. De alighogy hozzáért, a kereszt a templomon villámiani kezdett, az óriás hátrátartorodott és éppugy hegyvé váltó mint a fa és a leánya, uto mellette; őbelőle lett a Tatra hegye.

Az a kis templom pedig ott a Mátra hegy tővében csak állt tovább nyugodtan s belőle szolozsma ének szállott az ég felé.

A jó isten azonban, akikhez az emberek oly buzgón imádkoztak, nem elégette meg, hogy a három óriást hegyekké változtatta. Ejszaka tizes mennyköveket bocsátott le az égből és azokkal za óriások égigérő várát is lerombolta.

A vár szétszórta darabjai szerteszét gurultak s hegyeket, völgyeket s egész hegy-láncokat alkottak az előbbi síkságon. Az óriások három hegye közöttük meredeztet s ezeknek csuccsai nyultak az ég felé a legmagasabba.

Az emberek házai azonban épen megmaradtak egymás mellett. S mikor a hatalmas égháboru után reggel felbredtek és körültekintettek, ugyancsak csodálkoztak, hogy megváltozott a világ körülöttük. Az óriásoktól azonban többé men kellett tartaniok.

Az a kis templom pedig csúcán a csodás keresztel sokáig ott állt még a nagy hegyek között és mutatott az égrre.

Rejtvények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Kiegészítsek a Tünderország január 8. számából

Betűrejtvények: 1. Békalencse; 2. Feleség; 3. Hedvel-edő Jani; 4. Csalsádi kör.

Számalomrejtvény: Budapest.

Keresztrejtvény. Visszintés: 1. Irtka; 4. Rigó; 8. Rta; 9. Sam; 10. Mari; 12. Aktá; 13. Araló; 14. Acs; 15. Elt; 17. Sombás; 19. Löt; 21. A bér; 23. Men; 24. Ora; 25. Anya; 28. Ólak. Függőleges: 1. Irma; 2. Rta; 3. Karácsony; 5. Iskolából; 6. Gát; 7. Omár; 11. Insót; 12. A léha; 18. Karó; 20. Len; 22. Éra.

Titkos beszéd: Desz bécsi szerető a jó gyereket, sőt a rosszakat is egy kicsit.

Vasárnap nem volt hibakereső pályázat a Tünderországban

A múlt vasárnap Tünderországban hasztalan keresték a fordítva nyomtatott szavakat, nem találtak egyet sem. Ki akartam próbálni, észreveszték-e, hogy hiányzik. Eszre it vetették nagyon sokan, sőt nemcsak észrevesztették, de több olyan gyerekek akad, akik találják hibákat. Ilyen szemfélék gyerekek is vannak ám köztetek, akik ha aines, akkor is találnak hibát.

A mai Tünderországban már több szót találunk fordítva, tehát ked-elekre gyakorolhatjátok magatokat a hibakeresésben.

A rejtvényekel részben vagy egészben megfejtettek, a legzebb testményi küldtek be:

Keller Ilonka, Bollok Viktória, Rózsa Mariska, Nagy Erzi és Bendi, Brucker Béluska és Lidike, Tibay Mariska, Szviderczki Tibor és Béluska, Szabó Vilma, Bellesics Rudi, Kovács Gusztáv, Birinyi Rózsika, Bálint Mancsi, Thurzó Acika, Thurzó Gyuri, Mókus Teréz és Károly, Fülöp Kálmán és Ilonka, Kosztolányi Mancsi, Jelenik Géza és Ernő, Klier Ilona, Hulgycz Mariska, Simon Editke, Palkó Aranka és Márta, Körmenédi Gizike, Vig Lola, Balla Ilonka, Balaton Jolan és Maris, Paul Kató és Lajoska, Hódi Ilus és Jenő, Kosztolányi Sanyika, Bözöki Katica és Janika, Istók Bendi, Baksa Sárika, Sziller Teréz, Nagyhegyesi Janika és Ferike, Acs Ilonka, Bollok Lajos, Csizmár Józsi és Mancika, Nagy Melykúti Ella, Szabó Ferike és Béluska, Zsagár Katica és Ernő, Koparecz Judika, Bartha Katica, Idei Mancika és Incike, Labányi Etelek, Fábí Márta, Czoczek Józsi és Rudika, Futó János, Szathmáry Kató és Ilonka, Kálmán Rózsika, Talló Ferenc, Fúrjes Maca, Thurzó Janika, Möricz Karcsi, Thurzay Incike, Abraham Juliska és Béla, Tégliás Gréti és Pisi, Danyi István, Linder Stefánia, Kelemen Szidike és Vera, Pálinkás László, Turi László, Holpert Maca, Sipos Gizella, Kanyó Matyi, Putz Ilonka, Knorr Olga és Gréte, Kádár Mariska, Pataki Magdi, Greya Olga és Margitka, Rajda Margitka, Sanyika és Lacika, Fai Ilonka, Geller Mária és Bözsi, Freund Margitka, Wengrin Agi, Nagy Gyömrői József, Sörös Mariska, Sántha Józsi és Feri, Paska Bözsi, Csizmár Juliska, Schwarz Évike, Tóth László, Bence Katica és Rózsika, Giadrossich Aranka, Willi János, Sasek Irma, Koszó Margit, Kálmán Józsi, Papp testvérek, Finta József és Erzsébet, Kovács Hajnalka és Laci, Gerő Magdus, Nagy Sándor, Novák Sándor, Paczik Irénke, Bözse Dezső, Szivák Bözsi, Botos Ilonka, Vékás Laci, Detár József, Fúrjes Károly, Lakatos Juliska, Madacki Juliska, Schumacher Lili, Boros Gyurika, Veesedics Zsivko, Bón Kamilla, Fodor Margitka,

neki. Azt mondta jó lesz vele télen söpörni a havat, így legalább az új söprüt megkíméljük. Meg egy kis csirkemajjat is adott jutalmul. Ha fuszibuszi szeretné a csirkemajjat, neki is adtam volna belőle, de ő csak a káposztalevélt rajong. Nem tudom mit szeret rajta? Ugye ti se tudjátok gyerekek? Föxi.

A gyerekek jó mondásai

Az elmúlt héten is nagyon sok jó mondás érkezett be hozzám, néhányat közülök sietek is leírni, hadd mulassatok rajta ti is:

Akik a legutóbbi mesedétánon ott voltak, bizonyára emlékszenek Brucker Bélára, aki oly szépen beszélt a „Herculesfürdő emlék"-et. Amikor Béla pajtás még egészen kicsi volt és husvétkor meglátta a sok pirostojást, megkérdezte anyukáját, hogy honnét vannak ezek a tojások? — A nyuszi tojta — mondta hirtelenben az anyukája.

Mikulásra sok datolyát kapott a Béla koma és akkor is megkérdezte anyukáját: — Mondd anyuci, a datolyát a Mikulás bácsi tojta?...

Brucker Réla kis huga a Lidike, aki a mesedétánon a „Csupi kutyust" szavalt, az elmúlt nyáron megátogatta budapesti nagybácsiját, aki vasúti tiszt. Ezt a bácsit Lacinak hívják, de egy másik Laci bácsi rokona is van Lidinek Budapesten.

A napokban Lidike nagy lelkesedéssel mesél apukájának a budapesti Laci bácsiról. Apukája megkérdi:

— Melyik Laci bácsiról beszélés te? — Arról a Laci bácsiról, aki „katoná" az állomáson.

Apukája persze mosolyog, mire Lidi így folytatja:

— Nem katona, hanem kalauz. Apukája még jobban nevet, Lidi pedig így helyesbíti a dolgot:

— Nem kalauz, hanem hordár...

B. Zsuzsika két és fél éves petroveszelőt csöpp-ség 76 esztendőse nagypapjával sőtél az eszaki kő-

rdl. Zsuzsika hirtelen ezaladni kezd és biztatja nagyapót:

— Né, szaladj te is apó!

— A kislányom nem tudok én már szaladni mondja a nagyapó, mire Zsuzsika így vigasztalja:

— Ugye apó, ha majd megnősz, akkor majd tudsz szaladni.

Urbán Zoli a jövöhónapban lesz 5 esztendőse, de már ovodába jár Becsén. A napokban nagy begyesen odisál anyukája elé és ezeket mondja:

— Anyukám csinálj nekem figurát (így hívja a frizurát) és szagosissál be, mert meg akarom pusztítani az ovónámit...

V. Zsivko kománk ollőegyenestő művészetéről a multkor már megemlékeztünk. Anyukája a napokban moziba készült, persze Zsivkó is jelentkezett. Anyukája jobban szerette volna, ha barátunk odahaza marad, ezért azt ajánlotta Zsivkónak:

— Mit szeretnél jobban: mezeiba jönni, vagy abból a kifutó csokoládéből enni, amit fölem kapez?

Zsivkó vitéz rettentő komolyan elgondolkozik majd megszólal:

— Én... én a legjobban szeretnék csokoládét enni a moziban...

Kértem a szülfiket és titket is gyerekek, hogy továbbra is küldjétek be a jó mondásokat. Töredmet kérek, hogy a beküldött mondások közül sok még nem jelent meg, de idővel valamennyire sor kerül.

Ez ám a leány!

Ez ám a lány, a Magduska!

Nem olyan, mint Panni, Zsuzsika!

Ha leleszik, úgyve marad —

Mindig nevet, mindig kacag.

Ez ám a lány, a Magduska!

Szereti is őt apuska —

Őlbe kapja, csókolgatja:

A bajuszát huzni hagyja.

Ez ám a lány, a Magduska!

Szép virágom, — szól anyuska —

Nem adnálak a világot,

Az ég minden csillagáért!

AZ OKOS ASSZONYJ

Valaha régen, sokszáz évvel ezelőtt a tatárok sokat kinózták, sanyargatták a szegény népet. Az egyik falu lakossága egy nagy barlangba menekült a kegyetlen tatárok elől, ide nem tudtak utánnk jönni, mert a barlang bejárata olyan szűk volt, hogy csak egyesével fértek be rajta az emberek.

De a gonosz tatárok elhatározták, hogy ők minden áron elpusztítják a szegény falusiakat, a ha másként men meggy, hát kiheztetik őket. Körülvették a barlangot s éj-nappal egy tapodtat sem mozdultak előle. Gondolták magukban, az éhség előbb-utóbb majd kihajtja az embereket s akkor aztán könnyűszerrel legyőzik őket. Hát az éhség hamarosan be is köszöntött a barlangba. Türelt szegények egy darabig, de aztán annyit szenvedtek, hogy kétségbeesésükben elhatározták, ők bizony nem tűrik tovább, inkább kimennek a barlangból.

De volt közöttük egy öregasszony, aki híres volt nagy eszéről. Az öreg asszony mit gondolt magában, mit men, sütyött hómokos agyagból egy óriási kenyereket. A kenyereket kietette a barlang elé egy hosszú póznára, hogy a tatárok meglássák.

Bezzeg lett nagy riadalom a tatárok táborában, mikor az óriási kenyereket meglátták. Hiszen ezeket még itélchapig sem fogjuk kiheztetni — mondogatták egymásnak. Még most si annyi lisztünk van, hogy ilyen malomkő nagyságu kenyereket sütnék. Azzal el is takarodtak a barlang elől és a falusiak megmenekültek az éhenhalástól. De hálásak is voltak az öreg asszonynak, aki okosságával megmentette őket.

Repülőgép

Száll a repülőgép,
Akár a sasmadár,
Egész nagy országot
Szélsébesen bejár.
Se felhő, se vihar
Gyors újat nem állja,
Tengerek felett is
Átrepti szárnya.

Téli . . .

Messze jár még a tavasz,
Kemény tél van, ugy havaz,
Falvak felett, tanyák körül,
Fecske, gólya most nem örül,
Borus az ég, szürken látom,
Komor kedv til a világon.
Az erdők is oly fehéren
Dermednek a messzeségben,
És a fák között, beül
A fagyos szél hegedül.

Medve alszik barlangjában:
Azt álmódja, hogy most nyár van,
Csak ha ébred látja újra,
Hogy a föld hóval befüjva
S ő csak szunyókál, henyél
S a tél baktat, mendegél.
Jó tudni, hogy a nyomába
A tavasz jön, napsugárban,
Madártütyűvel, ibolyákkal,
Zöld mezőkkel, lombos fákkal,
És a komor téli ég:
Újra szép lesz, újra kék!

Köszöntő Bácsinak

Csipje meg a kánya, biz megbetegedem.
Bácsi név-dmepét nem ünnepelehetem.
Pedig ugy akartam, hogy ki se mondhatom
Igy csak képzeletben végig simogatom.
A tavaszi szellő mindennek az oka...
Ugy át-meg átal fut, eltek: az is esoda.
De, azért kívánok Istenül minden jót!
Aldás nyitogassa mindig rá az ajtót.
Először egy házzal készönsön be szépen,
Napos és virágos kis kert közepében.
Az eresez alatt fecskepár cikázzon,
Ibolyás tavaszkor, gyümölcsesét nyáron!
Kurtalarku malac rőtöngön az álban!
Majd eljovtnk aztán a kollásozorra.
Suljón a édtőben csirke, liba, káca...
Meg amit ugy szeret, tőpörtyns pogácsal
Vegye szeretettel a jó kívánságot.
Nevemnapján bácsi legyen sokszor áldott!

GYERMEK! !

Olvasások a Tündérországban!

AZ ÓRIÁSOK ÉS A KERESZT

Messze, messze, ahol a szép fényűzők
teremnek s a Tátira, Fátira, meg a Mátra he-
gyei nyulnak butszkén az ég felé, valamikor
réges-régen nagy sik pusztaság volt.

E nagy pusztaság közepén egyetlen ha-
talmas sziklahegy volt csupán, amely egész
az égig ért és melynek a tetőjén az óriások
vára állott. Ebben a várban valamikor za
óriásoknak egy egész híres nemzetsége la-
kolt, de lassanként kipusztultak és már csak
egyetlen óriás élt benne a fíával és a lá-
nyával. Az óriást Tátirának, a fiát Fátirá-
nak, a lányát pedig Mátrának hívták.

Ez az óriáslány azonban igen szépségyes
volt és mindig unatkozott.

Hiába volt sok-sok gyémántja, drága
gyöngye, apja meg a bátyja hiába faragták
aranyból, ezüstből szobnélé-szobnélé játékokat
nek, hiába szedték le a csillagokat is az ég-
ről és fontak szivárványból koszort a fe-
je köré, az óriáslány egyszer kacs meg-
unta mundezt és mindig újabb játék kellett
neki.

Meghallotta egyszer az óriáslány, hogy
lenn a földön, a vár alatt emberek laknak és
a pusztai mezőkön barmokat legeltetnek.
Szerette volna megnézni őket, de mivel az
apja nem engedte, kérte, hogy hozzon fel
belsőnk egy párat, hadd játszhasson velük.
Még ugysem volt élő játéka sohasem.

Lement hát az óriás és hozott is fel a
sapkájában egy egész birkanyáját.

Hej, de megörült az óriáslány, mikor
ezt meglátta! Napokon keresztül vidáman
mulatozott velük. De végre is meguntta hall-
gatni a birkák begetését, szétapocsa őket
és sám játékot kívánt.

Mit volt mit tenni, lement hát az óriás
ismét a vár alá és most egy disznócsordát
hozott fel a sapkájában.

Ennek is megörült az óriáslány, de pár
nap mulva ezt is csak meguntta és agyon-
taposta.

Harmadszorra tehencsordát hozott fel az
óriás, ed végül ez is csak hasonló sorra ju-
tott. Mindig újabbat szeretett volna az ó-
riáslány.

Embereket hozt fel, velük szeretnék
játszani — mondotta egyszer az apjának.
Az óriás összeráncolta homlokát és így
szólt:

— Az embereknek Istenük nav s a ke-
reszt védi őket, ők nem játékszernek.

Az óriáslány azonban ebbe nem nyugo-
dott bele. Mikor az apja és a bátyja nem
ügyellek róla, maga szökött le az égig érő
hegyről, hogy az áhitott új játékszereket
megszeresse.

Hát, alig tett pár lépést a pusztán már

látott is egy embert. Nem is volt még igazi
ember, csak egye kis bojtárlegény. Pár lé-
péssel odébb megnit talált egyet, de ez már
igazi ember volt, még bajusza is volt az or-
ra alatt. Az óriáslány megörült nekik és
a kötényébe szedte ezeket is és valamenny-
nyit, ahány csak az újába akadt.

Hát egyszer csak apró kis házakat lá-
tott egy csomóban. Egy kis falu volt ez a
melyben csupa istentűző, jámbor ember la-
kolt.

Az óriáslány a házakat is mind a kö-
tényébe szedte. Utolsónak a templom ma-
radt, amelynek tornyán egy fényes kereszt
volt. A templomból énekepi zsolozsma hang-
jai hallatszóltak, mert éppen vasárnap volt.
Mindez különösen tetszett az óriás-
lánynak és már a templomhoz nyult, hogy
azt is a kötényébe rejtsé és elvigye játé-
szernek, amikor esoda történt:

A templom keresztjéből villámok csap-
tak az óriáslány felé, mire ő hátrátá-
rodva egy hatalmas hegyé váltózott. Az
emberek és házak, miket a kötényébe rej-
tett, lassan sé sértetlenül szóródtak széj-
jel a hegy lankás oldalain.

Az a kis templom pedig, mintha mi sem
történt volna, ott állott nyugodtan a Mátra
hegy tövében s belőle zsolozsma ének szál-
lott az ég felé.

Keresi közben az óriás a lányát, hát
csak látja ám, hogy az elsőkött valamire.
Igy szólt hát a fíához, Fátirához:

— Siess csak előre és nézd meg, nem
szökött-e le a vár alá valamerre? Én addig
megnézem, men bujkál-e a felhők között?

Megy le az óriásna az égigérő várból,
hogy a hegyet megkeresse, hát csak lát ám
ot egy hegyet a nagy pusztaságon, amit
nem látott még eddig.

Közelebb ér, hát látja ám, hogy nem
más az, mint a huga, Mátra, csak el van
változva.

Rá is borult menten, hogy hegyé vált
hugát magához ölelje, hát erre a hegy mo-
rogni kezdett.

E morgásból megértette az óriásna,
gyoh az a kis templom a Mátra lábainál az
oka mindennek.

Hej, erre de mérges lett. Lehajolt, hogy
felvegye azt a kis templomot, és az újat
közt porrá szétmorzsolja. De amint csak
hozzáért, a templom keresztje villámiani kez-
dett és az óriásna hátrátátorodott. Ugyan
ugy változott hegyé ő is, mint a huga, Má-
tra, ott mellette.

Az a kis templom pedig ott a Mátra
hegy tövében csak állt tovább nyugodtan s
belőle zsolozsma ének szállott az ég felé.
Jött nemsokára maga az óriás is a fia
után, hogy a lányát megkeresse. Hát, alig